Ч. 191 (14.734). Львів, середа 1. вересня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
Банку Чеських Легіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Лемківщині грозить голод.

Внаслідок цьогорічної посухи населенню Лемківщини грозить голод. Стан урожаю дуже лихий. Такого злого стану плодів не занотовано тут від кільканадцяти літ. До того багато хліба лежить у полі і гине, бо слота не дозволяє висушити та звезти збіжжа. Капусту, картоплі й іншу городовину знищили гусениці. Щоб унаслідок голоду не повстали на Лемківщині пошесні недуги повинні компетентні чинники завчасу прийти з помічю загроженим селам. Зокрема Український Комітет в Америці повинен прислати на відповідні руки більшу грошеву поміч, щоб зберегти наші села перед голодовою морокою. („Наш Лемко").

Совіти провокують Японію до війни.

Японський ґенеральний консуль у Владивостоці склав енерґійний протест тому, що фльотиля совітських торпедовців затримала японський корабель в кореанському порті Юкі та перевела ревізію. Одночасно японський амбасадор у Москві склав гострий протест на руки заступника Літвінова, — Патьомкіна. Японська преса широко обговорює цей совітсько-японський інцидент підкреслюючи, що Москва починає провокувати на Далекому Сході загально відомими методами. В Токіо здогадуються, що провокації Москви є першим наслідком підписаного совітсько-китайського договору.

Японська преса звертає увагу, що така політика Москви може довести вкінці до світової катастрофи.

КОМІНТЕРН ПІДГОТОВЛЯВ ВІД ДВОХ РОКІВ КОНФЛІКТ.

„Матен" пише, що Комінтерн від двох років робив усе, щоб довести до війни між Китаєм та Японією. В Азії всюди діє совітське золото та підбехтування. Обовязком усіх европейських держав припинити акцію московських диверсантів.

БОЛЬШЕВИКИ З ПОСПІХОМ СТЯГАЮТЬ ВІЙСЬКО.

„Сандей Кронікл" подає сензаційну вістку, що Совіти стягають з поспіхом великі війська до Владивостоку, своєї найбільшої пристані на Далекому Сході. У Владивостоці є коло 1.000 літаків і 1.100 швидких повзів. На приказ Сталіна перевезли до Владивостоку частини гармат і підводні човна.

ТАЙНІ ПОСТАНОВИ СОВІТСЬКО-КИТАЙСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Японський щоденник „Йоміюро" пише, що китайсько-совітський договір про ненапад має такі три тайні клявзулі: 1) Взаїмна допомога і військова співпраця на випадок інвазії внутрішньої або зовнішньої Монголії. 2) Совіти мають доставити Китаєві зброї, муніції, харчів і плинного палива та дати військових дорадників. 3) Китайський уряд має залеґалізувати китайську комуністичну партію та признати їй право брати участь в уряді. Крім того китайський уряд зобовязався не заключати ніякого протикомуністичного договору з третьою державою.

Вуличні демонстрації в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Перед кількома днями вечором у м. Валієво дійшло до бурхливих демонстрацій, що їх зорґанізували протидержавні елементи підчас віча, що його уладив проурядовий „Югославянський Радикальний Союз". Юрба обкидала камінням поліцію і жандармів, підносила оклики в честь СССР, причому було багато ранених поліцаїв і жандармів та старшина. Поліцаї вжили зброї і ранили трьох демонстрантів та розігнали юрбу. Влада арештувала багатьох провідників крім головного орґанізатора, комуніста, Радомира Стефановича, який встиг утечи.

Масові розстріли в Мінську.

ПАРИЖ, 31. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Москви: Щоденник „Рабочий Минск" з 29. серпня ц. р. повідомляє, що військовий трибунал Білоруси засудив на кару смерти 8 троцькістів-шпигунів за затроювання вояків та підпал військових складів. Присуд виконали. Щоденник повідомляє, що кілька днів раніше виконали кілька присудів смерти за отроєння вояків.

Нові протижидівські заворушення в Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 31. 8. ПАТ. В останніх двох днях зросла нова хвиля терористичної акції. Підчас атентату на жидівський автобус згинуло двох арабів. У полі, недалеко міста, знайшли вбитих двох жидів. У багатьох місцях Палестини дійшло до виміни стрілів, підчас якої тяжко ранили двох арабів. Ці атентати викликали схвилювання між населенням. Поліція затримує поїзди на дорогах і переводить ревізії між пасажирами.

Високий комісар Палестини перервав відпустку і вернувся до Єрусалиму з огляду на напружене положення. Підчас похорону жида Барковського, що згинув по дорозі до Єрусалиму, дійшло до маніфестації сіоністів, у якій взяло участь 3.000 осіб у Тель-Авів. Влада видала відозву з покликом зберегти спокій.

Неоцінені памятки церковної архітектури на Холмщині пропадають безслідно.

Холм, у серпні 1937.

Холмська старовинна церква це символ віри, що тріває і може багато перетрівати. Йшли літа, минали буревійні події, випалювалися щораз то нові десятиріччя та століття, рвачкі хвилі підмивали граничний беріг української Холмщини та Підляшша, а холмська українська (православна — потім греко-кат., — опісля знову православна) церква звитяжно протиставилася всім тим наступам. І хоч із зачиненими (здебільша) дверима та забитими дошками вікнами, таки перетрівала до сьогодні, немов символ того народу, серед якого довелося їй двигати свої похилені хрести. Тимто кожна стара церква на наших північно-західних землях — така дорога тутешньому народові, ось чому лише тут можна було зрозуміти буцім-то парадоксальну мову фактів, що старі жінки з Павлович, Монятич чи іншого села „скомунізованої Засокальщини" по чотири тижні на зміну сторожили з граблями в руках напіврозвалених руїн старовинної пустої церкви, яку їм хотіли забрати чи розібрати. „Ані нам, ані вам, най замкнута стоїть" — кажуть люди, коли їм церкву забірають, бо церква в них це наче Богданова церква-домовина, що і сліпими вікнами може ще спалахнути.

АЛЕ ЦЕРКВИ РУЙНУЮТЬ.

Були три можливі виходи, коли після війни почала розвязувати проблему холмських церков польська влада, як правна наслідниця російської адміністрації: віддати храм Божий українцям, замінити на римо-катол. костел, або замкнути його на необмежений час. Цей третій спосіб побіч із другим переводили найчастіше в життя. Так мало бути і на тому стануло. Але те, що тепер діється з деякими зачиненими владою церквами, видається нам щонайменш незрозуміле і гадаємо, що воно взагалі не може бути зрозуміле. Відкиньмо вже чисто політичні мотиви і моменти тої проблеми та розглядаймо її зі спокійного життевого становища. Доки дана церква ще відчинена — вона може бути через погані чи зовсім недоцільні політичні розпорядження предметом гостріших чи менших народніх хвилювань. Але це не торкається випадків, про які тут станемо говорити, коли вже церква кільканацять років зачинена і призначена на „природну" смерть та залишається лише дорогим для населення памятником минулого. Навіщо демонстраційно її валити на очах населення, не віддавши її радше під державний консерваторський нагляд, як рідкий памятник ста-

ровинної архітектури? Та може краще, хай говорять факти. **Факти, що промовляють руїнами.**

Ще два роки тому на Холмщині зустрічалося більше зачинених, але збережених у порядку церков. Були випадки (нпр. у селі Богородиці к. Грубешова), що населення самотужки ремонтувало свою церковцю та виєднувало спорадичні дозволи старостинської влади на відправу Служби Божої під церквою (село Забірці). Це заспокоювало бодай частинно релігійно-духові потреби українського населення. Тепер обставини погіршилися (чи не реґіональний відгук протинормалізаційного курсу в Галичині?) цілковито, бо влада наказала до тла розібрати деякі церкви. Наказ виконано. Нам самим довелось бачити його наслідки: пусту площу або купку грузовиння серед дерев чи кілька здоровенних підвалин, проданих жидові на хату (!). Свого часу голосним відгомоном відбилася справа розвалення церковці в селі Павловичах на Холмщині, сьогодні про дальший їх незрозумілий реєстр немає кому й написати. Оце за два останні роки розібрано цілковито такі церкви в одній лише Білгорайщині: 1) старовинну св. Богородиці деревляну в селі **Рожанці** білгорайського повіту, якої образи мали на собі дату 1739. В цій церкві находився великої мистецької вартости іконостас, що формою нагадував відомий межигірський.

Цікаве, що перед розбором тої церкви тарногродський католицький ксьондз висвятив її на костел. Чи для... „спасення вічного"?

2) Деревляну св. Богородиці в с. Хмельку того самого повіту, поставлену селянами та замійським ординатом у 1796. р.

3) Деревляну в Тарногроді, збудовану в 1864. р.

А далі розібрано церкви у Люхові, Корхові, Солі, або висвячено на костели: в Замху, Ліпинах і інших.

Колиб цей неповний реєстр доповнити ще тими церквами, які зруйновано у всіх інших повітах Холмщини й Підляшшам, то малиб ми повний реєстр понищених старих святинь.

Коли стверджуємо ці сумні факти, то мимоволі приходить на гадку справа консервації тих святинь, яку чейже можна було перевести. Нам відомо, що наприклад така сама церква в Гребеннім на Грубешівщині підлягає державному наглядові. Чому-ж тільки вона стала унікатом?

РЕФЛЕКСІЇ.

Обсервуючи оті всі руїни, мимоволі маєте рефлексії: для чийого добра знищено високовартісні памятки української церковно-народньої архітектури? Чейже як так далі піде, то на цілому Забужжі не матимемо ніодної дійсно своєрідної забужанської церкви, а ті, що лишаться (камінні) майже всі шаблон російської синодально-консисторської казьонщини. Може нищення церков помагає комусь швидше переводити асиміляцію населення, але чому влада дозволяє безкарно нищити рідкі памятки мистецтва, навіть рубати неоцінені "царські ворота" та виколювати очі св. Миколаям? Не везіть їх конче до українських музеїв, заберіть їх хоча до свого музею, до Кракова, Львова чи Варшави, бо через ці знищені по варварськи незугарні та рідкі предмети мистецтва убожіє загальна християнська культура.

ЩО НА ЦЕ ПРАВОСЛАВНІ ВЛАДИКИ?

Вину за такий стан несе передовсім вища православна духовна влада, яка й не цікавиться тим, що діється з її церквами. **Відданість і льояльність супроти держави можна прегарно погодити зі слушним та гідним зберіганням своїх прав.** Якби і не було, не гадаємо, щоб митрополит Валединський, аматор і **знавець церковно-християнської археольоґії,** свідомо дозволяв винищувати українські памятки православної і по-уніятської архітектури, залишаючи лише церкви, збудовані російською „казною". Зрештою, як видно з наших даних, варварська рука нищить і ці останні. Відомо, що в біді треба хапатися останньої дошки. Коли вже ніяка сила не зможе зберегти нам наших церков в цілости, коли їх мусять конче розкинути — то хіба можна ще одно зробити: зібрати та заховати всі покинені на поталу св. хрести, євангелії, чаші, образи, ризи, апостоли та інші такі речі так, як пристало культурним народам і церквам.

Відомо нам, що митрополит православної церкви почав організувати у Варшаві музей церковної старовини; відомо нам теж, що на чолі тої акції поставлено молодого українського музеольоґа, що є ентузіястом рідного, а так страшенно поза Галичиною занедбаного у нас музейництва. Але відомо теж нам, що православна вища духовна влада занедбала цей преважний почин з матеріяльного боку — немає, мовляв, матеріяльних фондів.

Такий стан повинен би таки негайно перемінитись. Нема часу на переливання з порожнього формалізму в пусту фразеоманію. Іменем українського православного населення півн.-зах. земель маємо повне право домагатися, щоб православна влада бодай дохід з одного відпусту в Турковичах чи Холмі призначила річно на музейницько-консерваторські цілі. До наших музеольоґів та археольоґів у Галичині кличемо теж: Коли ви вириваєте таємницям землі світлу традицію українських княжих катедр у Крилосі — то не лишайте і старих холмсько-підляських церков. Тут зможете ще зібрати багато дечого цікавого для українських музеїв, можете досліджувати галицькі впливи.

Але передовсім маємо повне право жадати цього від православної влади. І коли приглядаємося, як безслідно пропадають найцінніші сліди нашої культури на цих землях, коли бачимо, як босі дітиська місцевих кольоністів попускають по дорозі круглими колісцятами св. православних ікон, то не можемо голосно та прилюдно не взивати: **Ексцеленціє, православний митрополите, не дайте нищити старих церков!**

Гром.

НОВА СУСПІЛЬНА ЗАҐАДКА.

(З ПРИВОДУ НЕДОСТАЧІ КАНДИДАТІВ ДО ПЕДАҐОҐІЧНИХ ЛІЦЕЇВ.)

Недавно облетіла педаґоґічні кола в Польщі цікава новинка — молодь бойкотує педаґоґічні ліцеї!

З кінцем минулого шкільного року позакривала шкільна влада дотеперішні учительські семинарії та на їх місце позасновувала педаґоґічні ліцеї. Мають вони підготовляти кандидатів на учителів народніх шкіл.

Щоб забезпечити народні школи відповідним числом педаґоґічного персоналу, треба щорічно виховати для цілої держави коло 4.000 кваліфікованих кандидатів. В одній клясі ліцею не сміє бути більше, як 40 учнів. Отже, щоб виховати кожного року потрібне число кваліфікованих кандидатів, міністерство освіти заснувало в цілій державі коло 100 педаґоґічних ліцеїв.

Повинні вони були приняти коло 4.000 кандидатів. Якеж було велике здивування дирекцій педаґоґічних ліцеїв, кураторій і міністерства освіти, коли по скінченні вступних іспитів і вписів довідалися, що до педаґоґічних ліцеїв вписалося в цілій державі всього коло 1.200 кандидатів. З того 50 прц. припадає на саму колишню Галичину. З початком нового шкільного року відбудуться додаткові виписи, Якщо й тепер не зголоситься потрібне число кандидатів, прийдеться деякі педаґоґічні ліцеї звинути. Яке замішання це внесе в установлену мережу педаґоґічних ліцеїв, не важко вгадати.

Щоб могла повстати нова кляса ліцею, треба найменше 20 учнів. До деяких ліцеїв вписалося лише по 5—6 учнів. Якщо додаткові вступні іспити та вписи з початком шкільного року не поправлять ситуації — то деякі педаґоґічні ліцеї мусить шкільна влада зліквідувати.

Шкільна влада, може і громадянство та педаґоґічні кола заходять у голову, які причини можуть бути, що до педаґоґічних ліцеїв вписалося так мало кандидатів?!

Причин тут багато і то дуже поважних.

Найперше завинила тут хибна реорганізація середнього шкільництва під програмовим оглядом. Нові 4-літні гімназії перевантажені таким науково-дидактичним балястом та заведені в них такі чудернацько „модерні" методи навчання, що учні виходять з них правдивими неуками. Не вміють вони написати ні одного речення в рідній мові без ортографічних та граматичних помилок, не знають звичайних чотирьох математичних ділань, невсилі зложити правильно одного речення в чужій мові, Через те багато кандидатів (ок) поперепадало при вступних іспитах до педаґоґічних ліцеїв, Наукові програми 4-літніх гімназій та ще більше методи навчння вимагають ґрунтовної і то негайної ревізії, якщо молодь не має неповинно падати дальше жертвою неуцтва.

У нас національний шовінізм сповняв блискуче ролю смертної коси. Як ходять слухи ,то ледви 5 прц. нашої молоді попало до педаґоґічних ліцеїв. Не знаємо певно, скільки в тих слухах правди, але мабуть недалекі вони будуть від нашої сумної дійсности, Значить, ми дальше стоїмо перед прикрою перспективою, що в нашім ріднім краю навіть у чисто українських селах ми не матимемо своїх народніх учителів.

Дальше відстрашують молодь від педаґоґічних ліцеїв дуже тяжкі сучасні умовини вчительської праці, Народній учитель мусить переважно працювати на селі. Він відрізаний вповні від культурного світу та його матеріяльних і духових засобів, не може жити особисто ніяким майже культурним життям. Найважніше — в умовинах свого життя не годен він забезпечити своїм дітям потрібної освіти та виховання. Службове пересічне винагородження народнього вчителя таке низьке (хитається пересічно між 130 і 280 зол. місячно), що як у нього 2—3 дітей у хаті, то він не всилі їх усіх при сучасній дорожнечі посилати до середніх шкіл і вони мусять на очах батьків марнуватися.

Народній учитель хотів би бути тільки вчителем та вихователем і більше нічим, На жаль, сучасні суспільні умовини вкладають на нього стільки непедаґоґічних повинностей, що він їх не всилі виповнити, але мусить за них службово відповідати, Ця відповідальність родить щоденно багато конфліктів, що дезорганізують усю виховну працю вчителя та стягають на його голову безліч клопотів.

Найприкріша справа для народнього вчителя на селі — це справа мешкання. Якщо він управитель школи, то користає за відповідною доплатою зі службового мешкання в шкільному будинку; якщо ні, то мусить жити разом з родиною в одній селянській хатині, часто в найближчому сусідстві з курми та поросятами, Такі мешканеві умовини пересічного народнього вчителя не можуть мабуть теж заохочувати молодь масово вписуватися до педаґоґічних ліцеїв.

Нині народній учитель не знає, хто й де його начальство, Колись учитель знав свого інспектора; якщо в нього було все в порядку у школі, міг він спокійно жити та дальше працювати, Нині не те, Інспектора може учитель задовольнити, але це ще не вменшує його відповідальности та провин перед незліченими органами знаної йому і незнаної, видної та невидної влади, Тут саме найголовніше джерело всіх траґедій і конфліктів життя та праці нинішнього народнього вчителя.

Це загальне тло „гараздів" народнього вчительства. Але на ньому релєфно відбивається мережа специфічних „гараздів" українського народнього вчительства, що випливають органічно з його національної приналежности. Про них говорити тут мабуть не треба — знає їх у нас кожна дитина.

Народній учитель.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

З Совітської України.

(За київським радіом.)

ВЕЛИКІ СОВІТСЬКІ МАНЕВРИ.

У воєнних маневрах харківської округи, що розпочалися перед кількома днями, бере участь комісар оборони марш. Ворошилов і шеф штабу Сапожніков. У маневрах бере участь не тільки військо, але й вогнева сторожа. В часі маневрів мають випробувати нові совітські танки, що мають перейти ріку Дон.

ПОЧАТОК ОПЕРОВОГО СЕЗОНУ.

„Академічний ордера Леніна театр опери та балету в Києві" зачинає цьогорічний сезон оперою Лисенка „Тарас Бульба", яку виставить 1. ц. м. Чергового дня йде „Запорожець за Дунаєм".

БОЛЬШЕВИКИ ПРО СТРАЙКОВИЙ РУХ ПОЛЬСЬКИХ СЕЛЯН-ЛЮДОВЦІВ.

З великим вдоволенням подавали совітські радіостації, зокрема київська, вістки про селянські заворушення в Польщі. Події змальовувано в яскравому протипольському чи пак, протифашистівському змислі.

З польської преси.

Критика політики прем. Складковського і мін. Понятовського.

Варшавський консервативний „Час“ з 31. м. м. (ч. 238) помістив передову статтю п. н. „Програна політики „зелених плотів“ і демагогії“ з критикою політики прем. Складковського і мін. Понятовського.

Автор стверджує на початку, що страйкова акція „Стронніцтва Людов'ого“ була засуджена згори на невдачу, бо в Польщі найсильнішим чинником є поліція і ніяка політична партія не осягне своїх цілей при допомозі революції. До того в Польщі нема взагалі добре зорганізованих партій. Вони мають великий вплив на настрої мас, але нема партій, що зуміли би запанувати над масами у критичних хвилинах. Провідники „Стронніцтва Людов'ого“ дали гасло до страйкової акції, але розпутаним ними рухом кермував хто інший і тому ця партія зустрінулась з загальним осудом. Одначе

селянський страйк — читаємо далі — ставить перед нами справу відношення до держави тієї найчисленнішої суспільної верстви, що нею є селяни. Одна річ повинна бути ясна для всіх. Не можна числити на пасивність селян. Пасивність селянського населення належить до минувшини.

Далі автор стверджує, що найбільший вплив на настрої села має „Стронніцтво Людове“ — і що під його впливом відношення селян до уряду майже вороже. Тому уряд станув перед альтернативою: або порозумітися зі „Стронніцтвом Людов'им“ або вирвати село зпід його впливів. Уряд пішов на боротьбу з людовцями і протиставив їх акції на селі такі чинники: т. зв. тепер політику „зелених плотів“, реформістичну діяльність мін. Понятовського і вкінці акцію хлопопапів.

„Зелені плоти“ є лише символом політики, що змагає до поверховної справности державної адміністрації, зокрема до поверховного заведення ладу і порядку. Цю політику характеризує низка ходів, частинно зовсім цілком, що не могли мати найменшого впливу на політичне положення у краю. Слушно — наприклад, щоб урядовці були точні, були чемні для зацікавлених і побажане теж, щоби міста та оселі були чисті. Але лише наївний міг сподіватися, що під впливом цього роду ходів сільське населення відсунене від впливу на публічні справи, зрезигнує зі своїх аспірацій.

Більше інтелігентна, менше поверховна, хоч з другого боку куди менше моральна була політика Понятовського. Вона змагала приєднати селянську масу соціяльною демагогією. Ми виконаємо рільну реформу, відберемо землю земловласникам, що її між вас поділимо, а ви зрезиґнуйте з ваших політичних домагань, покиньте ваших провідників, забудьте, що існує самоуправа, дайте собі спокій з виборами до парляментарних установ. Це провідна думка і дійсний політичний зміст цієї політики.

Характеристичне, що саме — пише „Час“ — „хлопський міністр“ (читай: мін. Понятовський — прим. Ред.) позбавив „хлопське“ населення суттєвих впливів на рільну політику. Селяни можуть бути ущасливлені рішеннями з Варшави, але самі не мають зовсім голосу, якщо хочуть висловити думку, що не згоджується з офіційними поглядами.

Про т. зв. хлопопапів нема взагалі що писати. Всі знають, що це карієровичі, які для особистих користей перейшли до режиму та які взаміну за щедру допомогу, що її їм не щадили, піднялись перелицитувати опозицію своїм соціяльним радикалізмом, щоби таким чином перетягнути селян на бік режиму.

Одначе селянин є засадничо здоровим елементом і своїх політичних аспірацій не хотів продавати за демагогічні обіцянки соціяльного та господарського характеру. І вибух селянський страйк під чисто політичними гаслами, що його влада безпеки мусить ліквідувати з цілою безоглядністю. Тому в нинішніх важких часах не можуть займати відповідальних становищ люди, які протиставляють слушним домаганням селян політику „зелених плотів“, або намагаються приєднати їх демагогічними соціяльними й господарськими обіцянками.

Російські комуністи проти німецьких.

Видаваний у Парижі „Соціялістіческий Вестнік“ повідомляє про переслідування, яких жертвою стали чужинні комуністи, що живуть у Совітах, особливо німці. Усунено визначного члена комінтерну Мінстерберга, щез без сліду начальник інформаційного відділу Кірхенберґ із жінкою, „пропав“ теж німецький комуніст Дітріх, що теж відгравав у комінтерні поважну ролю. Арештовано Роберта Ґальшільда, дальше як „троцькістів“ Гайнца, Наймана, Ремеле і Шульберта. Правдоподібно вони вже розстріляні. Запроторили до вязниці Заверляна, приятеля Мінстерберга, в таборі на Соловках умер визначний мадярський комуніст Мадяр. У Москві вичисляють ще десятки інших арештованих німецьких комуністів.

Совіти криються перед закордоном.

Боротьба із закордонним шпигунством у Совітах, що нібито криється на кожному кроці, знову дужчає. Недавно вийшов розпорядок, що заборонив вивозити за кордон совітську провінціональну пресу. До заборони причинився факт, що провінціональна преса, не підлягаючи такій строгій цензурі як московська і ленінградська, містила багато інформацій, що позволяли закордонові орієнтуватися в багатьох внутрішніх справах Совітів. Одночасно московську і ленінградську пресу буде цензурувати ґенеральний штаб червоної армії, щоб не передіставалися інформації, якими можуть покористуватися чужинні інформатори.

М. РУДНИЦЬКИЙ. 4

Відпочинок на Камені Довбуша.

(Докінчення).

4. БРИДЖЕВА ПОГОДА.

Не штука хвалити вакації осяяні сонцем, нагріті як канапе кварцовою лямпою; — штука насолоджуватися ними, коли вода добирається до шкарпиток, одноманітна мжичка до здорової печінки. Блаженні ті, які вірують, що найгірша слота в горах краща від найсоняшнішого дня на вул. Руській!

Всі знаємо, який повинен бути дощ на вакаціях: магістратський, щоб покропив пилюку на дорозі, дискретний, себто нічний або пообідний, коли можна його проспати. Зливи можуть припадати тільки на ті місяці, коли на відпустку виїжджають наші вороги.

Тому, що всякі метеорольоги досі найпевніше передбачували дощ на підставі власного ревматизму і тому що вони не найшли способу на влізливі хмари, — треба користати із тих технічних здобутків, які є. Один із наймодерніших способів придумав Кальбертсон — автор численних підручників, як грати бриджа зранку, пополудне та ввечір, з любови до самотности та товариства, у дні журби та радости.

Ось з небесної поливайки почали одноманітно, систематично та невпинно спливати краплі, що сильніше, ніж найсильніша отрута вміють розкладати нерви здорової людини. Один рух руки, як у казці з розкладанням столиком — і маєш чого хочеш.. Кажуть, що бридж поширився в Америці, як лік на економічну кризу; люди сідаючи до карт забували про всі клопоти. Бридж має в собі прикмети англьо-саксонської раси — вимагає швидкої орієнтації і калькуляції, розрахований на спільний нерв і на маломовних бізнесменів.

На нашому ґрунті він мусить виглядати трохи інакше. Правда: у дощевий день він розбиває духа підприємчивости, коли треба із сусідніх віль позбирати партнерів і переправлятись болотнистими стежками. Та може і краще, що це не строгий, ритуальний бридж, при якому не вільно додавати зайвого слова. Гра без присідайків і приглядайків, які жартують і виголошують сентенції, занадто нагадує похоронні засідання відомі всім нам із живої діяльности ріжних товариств.

Коли вакаційне небо вкривалося нараз брудною веретою, літники засідали до бриджа, коли так можна висловитись — найчистішої дощевої води. Партнери мали в собі так багато енергії, що стіл подобав на грище. Адвокат кидав дотепами і картами, як стрільнами, прокуратор приговорював ніжно до переловленої карти противника, якби зловив дівчину на гріху, — молода дама сміялася таким сріблистим сміхом, коли вибрала або програла, що можна було співчувати валетам і королям, які не чули її голосу.

Бридж каже забувати за час, що пора йти додому і завдяки йому можна нераз відбити собі на прошеній вечері те, що хто втратив у грі. Господиня, з гостинности якої ми користали, належала до того славного роду наших давніх господинь, що не випускали ніколи від себе гостей, не почастувавши їх найкращими препаратами своєї кухонної лябораторії.

Дощ за вікнами — симфонічний супровід до бриджевого квартету.

Можна дивитися на бриджа з ріжного становища, як на все у світі — починаючи від каміння під ногами аж до зір у комічних просторах. А проте нема сумніву, що всі погляди поважних і розумних людей на карти як на втрату часу, грошей та мізкової енергії стають безсильні, коли літники сіли до бриджа підчас вакаційної слоти.

Є такі літники, що радять собі зі слотою вдягаючи кальоші та непромокальник і прикриваючися старим парасолем, якому вода вже не може не то пошкодити навіть від середини. Вони йдуть якнайспокійніше на прохід, щоб спровокувати сонце. Є інші, що два дні не виходять із кімнати і на третій виїжджають демонстраційно до Заліщик. Є навіть такі „десперадос“, що хапають за книжку, не конче кримінальну, а навіть таку, що має літературну вартість.

Уже три дні йшов дощ і найбільше закохані в нашій гірській природі втратили гумор. Тільки довкола бриджевого столика панувала погода і ніодна хмаринка не притемнила стелі ясної, як бриджеві правила.

На світі десь шаліла війна — тут на столі теж падали королі, як снопи; дами, що нудьгували по кімнатах могли собі думати що хотіли про версальську чемність джентельменів — тут у бриджі дама не мала більшого вальору, як це виходило з комбінацій. Зате коли хто приглядався грі і проявляв сяку-таку дозу інтелігенції в цих найсупокійніших спортових змаганнях,

Повітові обжинки філії Товариства „Сільський Господар у Городку.

День 29. серпня ц. р. буде довго в памяті не тільки місцевих, але й усіх селян у городецькому повіті. Того дня влаштувала повітова підбудова — філія Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" у Городку — обжинки своїм женцям-членам, що принесли вінок свому „Сільському Господареві", як вислів подяки за працю над культурним піднесенням хліборобів.

Обжинки розпочалися торжественною Службою Божою на дворі коло парохіяльної церкви в місті, яку відправив о. В. Демчук в асисті о. Г. Стасишина й о. В. Паславського. Відповідну до хвилини проповідь виголосив о. І. Крук. Відтак у взірцевому ладі перейшли через місто всі учасники в числі приблизно 5.000 з більше як 20 сіл на площу за місто. На жаль, влада заборонила орхестрі грати в часі походу. Але з приємністю стверджуємо, що похід був дуже взірцевий, хоч була непогода. Велика скількість народу стояла під домами, куди скрилася перед дощем. На чолі походу йшли представники центральних і повітових установ, за ними женці з вінками і квітами, Хліборобський Вишкіл Молоді, сівачі, косарі, женці, машини та знаряддя, алегоричні вози: весна, літо, осінь, зима — дуже оригінальні, на кінці всі громадяни. На площі всі передефілювали перед представиками установ при звуках орхестри з Керниці. Нагальний дощ. Коротка павза. І зараз таки стає 12 священиків до молебня на площі. Відтак посвятили дари: вінки, хліб, зерно і знаряддя, переходячи попри уставлених у полотнянках понад 100 сівачів. Про талан, який дав Господь Бог українським хліборобам — чорнозем медом і молоком пливучий, виголосив проповідь-промову о. В. Демчук.

Перестав падати дощ і обжинки отворив голова філії „С. Г." ради. В. Сухий. Відтак складали привіти: інж. І. Лапчук від Централі „С. Г", підчеркуючи значіння обжинок та організації хліборобів, рев. М. Козланюк від Центросоюзу, підкреслюючи значіння розбудови рідного промислу, д-р Лопатнюк від Маслосоюзу про силу великої ідеї — двигнення народу. Привіт від Повітового Союзу Кр. „Р. Ш." виголосила п. Цяпкова, дир. Лаптута говорив від Українбанку. Філія „С. Г. в Рудках прислала привіт на письмі.

Через площу передефілювали старші сіячі і Хліборобський Вишкіл Молоді кружків „С. Г." в Городеччині. Понад 100 сівачів у полотнянках з 5 сіл стануло до вправ у 4 рядах, сіючи по цілій площі. За ними стануло понад 100 косарів, що погостривши коси, перейшли під такт музики ключем, косячи зелену траву. Хоч деякі такти сцензуровано, видержали косарі, а за ними вязальники в числі коло 80 осіб, що під такт музики виконали дуже гарно й рівно вправи — вязання снопів. Всі вправи виготовив і ними проводив інстр. філії Й. Сідельник.

При найліпшій волі не можна було наражувати на дощ гарно повбираних дівчат у числі понад 300, що мали станути до вправ: вибирання плоскіні, громадження сіна та жнив. Відпала через дощ і точка відвічного звичаю складання женцям вінків і побажання при співі старих місцевих обжинкових пісень та народня забава.

Та все таки всі видержали до кінця аж до часу, коли провід зарядив скорочення програми. Всі відходили й відїздили з повною вірою у власні сили народу.

І. Л—ук.

Китай пропонує відшкодування.

4 КИТАЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Минулого понеділка рано 4 китайські літаки бомбардували американський корабель „Президент Гувер". Одна бомба поцілила чердак. Корабель плив з ГонґКонґу, щоб забрати американських громадян з Шангаю. Китайські літаки бомбардували корабель „Президент Гувер" у місці, віддаленім 80 км. від Вусунґ, біля морської ліхтарні, що освітлює гирло ріки Янґ-Тсе. В цьому місці стояло кілька японських кораблів з японськими військами.

На чердаку „Президента Гувера" було 320 членів залоги і 257 пасажирів. Відламки бомби зранили 7 осіб, один американський купець Норман Гарріс пропав десь і досі його не віднайшли. Здогадуються, що він був ранений або вбитий підчас бомбардування та упав до моря. Один ранений моряк помер.

Американський міністр закорд. справ доручив американському амбасадорові в Нанкіні зложити гострий протест з приводу бомбардування „Президента Гувера".

Китайський міністр закордонних справ висловив жаль з приводу бомбардування американського корабля і запропонував негайне відшкодування.

Ранених американців забрав на чердак кружляк „Кемберленд" і відвіз їх до Шангаю.

РОЗПУЧЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЮ.

Японська преса широко обговорює значіння договору про ненапад між Китаєм і СССР. Щоденник „Асаґі" вважає, що цей договір є новим дипльоматичним кроком, що може довести до поділу світа на два ворожі бльоки. Цим договором — пише „Асаґі" — хочуть китайці здобути для себе матеріяльну допомогу СССР. Знову Совіти мали на меті не допустити до китайсько-японського зближення, унеможливити заключення протикомуністичного договору між Китаєм і Японією та анулювати наслідки японсько-німецького договору проти комінтерну. Заключення цього договору є природною консеквенцією переваги протияпонських елементів в нанкінському уряді. „Асаґі" догадується, що китайсько-совітський договір має тайні клявзулі.

Всеж японські політичні кола зближені до японського міністерства закордонних справ сподіються, що Китай змінить незабаром своє становище та співпрацюватиме з Японією над консолідацією мира на Далекому Сході. Японські політичні кола запевняють, що тільки розпучлива ситуація, в якій опинився тепер Китай, могла змусити його змінити своє вороже становище проти комунізму, яке займав він від 10-ти років.

НОТА КИТАЮ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

Китайський уряд надіслав до секретаріяту Ліґи Націй для всіх членів Ліґи інформаційну ноту про „напад Японії на Китай та про бомбардування цивільного населення". Японсько-китайський конфлікт увійде на чергу нарад звичайної сесії Ліґи Націй, що починається 10. вересня ц. р.

ПОВІТРЯНИЙ БІЙ ПІСЛЯ БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛЯ.

ТОКІО, 31. 8. ПАТ. Доме́ї повідомляє з Шангаю, що два японські гидроплями звели бій із трьома китайськими літаками, які бомбардували американський корабель „Президент Гувер". Один з китайських літаків упав до ріки Янґ-Тсе.

того шанували як симпатичного та інтеліґентного гостя.

Бувають такі літники, що грають бриджа на траві у повному сонці, над рікою і в сальоні підчас концерту господині дому. Можливо, що таке розуміння гри не є „фер" тому, що сонце, ріка і господиня дому повинні мати першенство. Але супроти дощу на вакаціях літник не має ніяких зобовязань, хочби від цього дощу залежала голодова катастрофа цілого краю. Ще від біблійних часів, від першого виїзду Адама з раю на вакації, прийшло до такого порозуміння з сонцем, що воно має світити тоді, коли людина дістає відпустку від свого шефа та своєї Еви.

Бридж є одним з найсильніших протестів проти безладдя у світі і має риси найгіднішого протесту, на яке може спромогтися раса, яка панує нині над світом — англійці; цей протест зазначується тим, що людина до явища, яким погорджує — відвертається плечима.

Наші літники обраховували робра, коли до кімнати влетів спортовець у штанцях із криком „Сонце, сонце!"

На це один із бриджистів відповів спокійно:

— Добродію! сонце ми бачили тисячі разів, але хто бачив коли таку партію, щоб мати в руці шлема і лишитися без чотирьох?

— Якто без чотирьох? То ви вже граєте тепер бриджа на вісім осіб?

Бриджист мусить відвертатися від сонця, коли воно йому занадто заглядає в карти; ще частіше мусить він відвертатися від дощу. Але з такою погордою, як відвертається плечима бриджист від спортовця, який не розуміє джентельменської термінольоґії, відвертається ще тільки читач від вакаційного фейлетону.

МАЛЕ СЛІВЦЕ.

Мале слівце: „колиб", мале, а як багато воно значить, яке важне.

Стрічаємося з ним майже щодня, в розмові, дома, в місті, каварні, крамниці, у фризієра — всюди. А то навіть досить часто стрічаємо його в часописах, репортажах, інтервю.

„Колиб я мав на освіту, то...", „Колиб мала я гроші, то...", „Колиб повелося мені, то...".

Щож йде за цим слівцем „колиб"?

Багато дуже багато бажань, мрій і сподіваних намірів.

Продавчиня у крамниці говорить: Колиб я могла вчитися в школі драматичній, я дісталась би на сцену або до фільму".

Урядовець каже: „Колиб я мав гроші, я заложив би власне підприємство. Трамваєвий контрольор звірюється: „Колиб я міг дозволити собі на кілька місяців науки на курсах, я дістав би працю механіка. Те саме говорить шофер таксі, це саме повторяє манікуристка, бюралістка, технік, адвокатський аплікант, усі, які бачать кращу як досі будучність, кориснішу працю кращі заробітки, самостійність.

Однак не всі здають собі з цього справу, як саме можна собі помогти. Не всі знають, або памятають про те, як тому кілька місяців пані К., скромна бюрова працівниця, завдяки вигрі на Льотерії добула вимріяну мету: заложила власну крамницю, яка добре розвивається.

А про це повинні памятати всі, що нарікають на свою долю, сумно, незарадно повторяють: „Колиб я мав, то...", хай памятають про великі можливости виграної на Льотерії і придбають льос, а переконаються, що Фортуна не є сліпа, як вони собі уявляють. 38/45

—o—

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Прилюдно-правні основи та резиденція т. зв. апостольської адміністрації для Лемківщини.

Істнування т. зв. апостольської адміністрації для Лемківщини спирається на таких двох, прилюдно-правних актах, а саме: 1) на конвенції, заключеній між польським урядом і Апост. Столицею з 1934 року; 2) на декреті Св. Конгреґрації для Східної Церкви з дня 10. II. 1934. р.

Внаслідок довгих та сильних заходів москвофільської кліки, зокрема Лемко-Союзу і внаслідок дипльоматичних переговорів, що їх перевела Апостольська Столиця з урядом Польщі, заключено в 1934 р. між обома договірними сторонами спеціяльну, тайну конвенцію (договір), щодо церковних справ на Лемківщині. Конвенція ця торкалась девятьох західних деканатів гр. кат. Перемиської Єпархії, а саме: буківського, горлицького, грибівського, коросняного, дуклянського, мушинського, риманівського і сяніцького. Польський уряд згодився у згаданій конвенції на створення на території згаданих деканатів спеціяльної, провізоричної, церковно-територіяльної, канонічно- і цивільно-правної одиниці під назвою „апостольської адміністрації“ для Лемківщини. Рівночасно постановлено, що цією церковно-територіяльною областю має управляти священик, званий „апостольським адміністратором“, залежний у своїх урядових чинностях безпосередно від Апостольської Столиці. Апостольського адміністратора має, на основі постанов конвенції, дотувати держ. скарб згідно з тою нормою устійненою для епарх. епископів. Крім цього рішено, що апостольський адміністратор буде тримати при собі до помочі 3 членів Курії, які так само на основі дотичних норм, устійнених конкордатом, будуть оплачувані з державного скарбу. — При кінці документу є клявзуля того змісту, що конвенція має обовязувати 10-ть років, себто від 1934-го до 1944-го року включно. Якщоб перед кінцем цього часу ніодна з договірних сторін не виповіла конвенції, тоді ця конвенція продовжується далі автоматично на такий самий протяг часу. Тим самим на такий самий період часу продовжилосяб й істнування апостольської адміністрації для Лемківщини, для якої повища конвенція є цивільно-правною основою. Цей договір, якого буквальний французький текст — враз з польським перекладом — находиться між іншими в архіві варшавської Нунціятури та риманівської адміністрації, не є досі ратифікований соймом, ані теж в ніякім урядовім органі опублікований.

Зчерги канонічно-правну основу для т. зв. апостольської адміністрації Лемківщини означив декрет Св. Конгреґації для Східньої Церкви з дня 10. II. 1934 р. А саме цим декретом еригувала Апостольська Столиця т. зв. апостольську адміністрацію на території девятьох деканатів гр.-кат. Перемиської Єпархії, які обіймають згадані вище округи Лемківщини, а саме: Буківсько, Горлиці, Грибів, Коросно, Динів, Дукля, Мушина, Риманів і Сянік. Тим самим декретом Св. Конгреґації для Східньої Церкви був теж призначений перший, апостольський адміністратор Лемківщини в особі о. д-ра Николая Нагорянського, військового капеляна у Варшаві, який не приняв цієї гідности.

Одночасно постійний осідок для т. зв. апостольського адміністратора Лемківщини та для його „курії“ визначено в Риманові-живці, лічничій, гірській оселі в сяніцькому повіті, в риманівському деканаті, на терені родинних дібр гр. Яна Потоцького. При виборі місця цього осідку кермувалися здогадом, що Риманів-живець має буцімто центральне положення на Лемківщині, хоч цей здогад далеко відбігає від правди.

На резиденцію для апостольського адміністратора та його „курії“ призначено тут у Риманові-живці т. зв. „Віллю під Провидінням“. А тому, що ця вілля була в лихому стані, отже уряд Польщі, бажаючи зробити її придатною до замешкання лемківського адміністратора, дав на її відреставрування 20.000 (двацять тисяч) зол. Цю віллю, положену біля публичної дороги, в самому майже осередку Риманова-живця, винаймає уряд держави для апостольського адміністратора Лемківщини — від гр. Яна Потоцького за ціну 2.000 (два тисячі) зол. річно. Вілля одноповерхова й обіймає загалом 14 кімнат. В цих кімнатах містяться тепер спальні для 6-ти осіб, а саме для апостольського адміністратора та його „канцлера“, опісля для шофера, стенотипістки і для двох служниць; опісля „куріяльна“ канцелярія з машиною до писання та з уложеними в шуфлядах актами і з довгим столом по середині; зчерги кухня, спіжарка, лазничка, кімната для принять, кімната для принагідних гостей, їдальня та приватна каплиця ап. адміністратора. На стінах висять ріжні образи, фотографії і портрети, між якими нема образу Найсвятішого Христового Серця та подвижника Унії св. священомученика Йосафата.

Крім того має тут апостольський адміністратор до розпорядимости два бальконі, по зах. стороні від прилюдної дороги і два ганки від полудня та стрих. На закупно відповідних меблів для прикрашення рецепційної салі і сальону висигнував уряд в 1935 р. квоту 5.000 (пять тисяч) зол. Ці меблі закупила для апост. адміністрації пані Потоцька у Кракові, чи пак у Варшаві. Одначе не зважаючи на всі ці заходи, ця резиденція якось не конче надається до замешкання апостольського адміністратора для Лемківщини. Головно, о. д-р Яків Медвецький якось з неї дуже невдоволений. Отже поминаючи вже далеке, одинацятькільометрове віддалення цієї резиденції від залізничої стації у Шляхотськім Вороблику, в самій віллі сильна вогкість і затуха. І цілий навіть день можна тримати відчинені вікна і двері, а все буде чути затуху, від якої болить голова. Справді в спальні апост. адміністратора не є аж так зле, але в інших кімнатах цієї „владичої“, лемківської „палати“ годі було би постійно мешкати. І так напр. канцлер „курії“ нераз ходить з перевязаною головою, яка його часто болить.

А до того ще якби для побільшення лиха, десь у спідних забудуваннях долішнього, більшого ґанку (веранди) криється гніздо шершенів, що постійно прилітають і вилітають зі своєї нори. З цієї причини на долішньому ґанку не дуже то безпечно стояти, бо шершені можуть напасти і покусати. Взагалі з якимись недобрими, зловіщими символами звязався сам осередок цієї т. зв. апостольської адміністрації для Лемківщини. Всі ці недостачі і недомагання „владичої“ резиденції в Риманові-живці вже так надоїли самому, призвичаєному до вигід о. Медвецькому, що він уже майже від року старається за перенесення свого нефортунного осідку з Риманова-живця до Сянока. Одначе безуспішно, бо не погоджуються на це зацікавлені церковні і цивільні чинники. Ніякі меморіяли ні до Міністерства ні до Нунціятури нічого не помагають.

Вкінці слід згадати, що доволі простора площа довкола віллі поросла бурявом і травою, бо відай нема її кому чи за що виполоти, та відповідно уладити... Квітників дуже маленько. На площі стоїть шопа для самоходу апост. адміністратора, до якого зголосив судово претенсії о. Іван Федишин, чи пак його дружина, спадкоємці майна по бл. п. о. В. Масцюху. Отже ще не знати чиєю остаточно власністю буде ще той самохід... Площа довкола обгороджена високим, на синьо пофарбованим, дротяним парканом з трьома входовими брамами: одна головна, що нею віздить і виїздить авто, а дві побічні. По подвірю перед „палатою“ ходить і гавкає непривязана собака.

Характеристична символіка цієї своєрідної „палати“ насуває деяким обсерваторам життя апост. адміністрації твердження, що тут саме можна зустріти одинокий у своїм роді зразок комірного не у своїх, але у чужих, та на платній службі у чужих!...

Що буде з обнижкою комірного?

З днем 30. листопада ц. р. минає дворічний речинець 10% і 15% обнижки комірного, що її ввів декрет президента з 14. листопада 1935 р. Виринає питання, чи комірне і льокаторський податок підскочать від 1. грудня ц. р. на 10% і 15%, чи закон про охорону льокаторів перестане обовязувати чи лише частинно буде обмежений. Це питання цікавить не лише широкі верстви комірників, але також власників нерухомостей. І одні і другі роблять всякі можливі заходи перед компетентними чинниками у справі корисного поладнання для них цієї важної справи. До уряду напливають постійно меморіяли, зголошуються делеґації і т. д.

Як відомо, до обнижки комірного дійшло перед двома роками внаслідок спеціяльного податку від платень урядовців, що тимсамим обнизилися. Зменшилися теж заробітки широких мас і тому декрет президента з 14. листопада 1935 р. обнизив комірне на 10% і 15%. Тепер положення зовсім не змінилося. Платні урядовців і спеціяльні додатки та заробітки не збільшилися. Навпаки, вони постійно обнижуються, якщо взяти під увагу звишку харчевих продуктів. Тому-то широкі кола комірників домагаються за всяку ціну, щоб уряд затримав обнижку комірного. Зрештою підвишка комірного і льокаторського податку швидше чи пізніше викликала би необхідність підвишки платень і заробітків, що вплинула би теж на буджетову рівновагу та стійкість валюти. Отже не знати, що корисніше для власників нерухомостей: затримання доходів на теперішім зредукованім на 10% чи 15% рівні, чи теж теоретично вищий дохід при одночасно зменшеній платничій здатности широких верств комірників і можливих хитаннях валюти.

Власники нерухомостей виходять зі засновку, що з хвилиною поправи конюнктури слід скасувати законні обмеження, що їх гнітять, а саме: скасувати обнижку комірного і закон про охорону льокаторів. Тоді висоту комірного буде нормувати право подачі і попиту. Ці міркування були би стійні, якби поправа господарського положення охопила теж уже широкі верстви і будівельний рух розвивався би нормально. Тимчасом саме будівельний рух у Польщі страшенно кульгає, бо державні банки ведуть дуже погану кредитову політику у будівельних справах. Тому теж підвишка комірного і скасування закону про охорону льокаторів не лише що не змінило би заплутаного мешканевого положення, але ще його заплутало би.

Кажуть, що зпід постанов закону про охорону льокаторів будуть виняті 4 і 5-кімнатні помешкання. Одночасно буде втримана дотеперішна обнижка комірного та закон про охорону льокаторів. Ці справи знайдуть напевно відгомін у недалекій буджетовій сесії сойму і сенату.

Податки платні у вересні.

У вересні платні такі податки: **до 5. вересня** — податок від електричної енергії зужитої в часі від 16. до 30. серпня ц. р.; **до 20. вересня** — податок від зужитої електричної енергії в перших днях вересня ц. р.; **до 7. вересня — доходовий податок** від платень, емеритур та винагород за наємну працю за серпень ц. р.; **до 15. вересня** друга сплата згуртованого промислового податку від обороту за 1937 р., що їх платять дрібні промислові і торговельні підприємства; **до 25. вересня** місячний зачет на промисловий податок від обороту за 1937 р. у висоті, що припадає від обороту, що його осягнули всі підприємства, обовязані публично оголошувати звіти, а з інших підприємств — торговельні підприємства I. і II. категорії та промислові I—V. категорії, що ведуть правильні торговельні книги. Крім того у вересні платні відложені або розложені на сплати залеглости, платні в цьому місяці та податки, на які платники дістали платничі накази з речинцем платности в цьому місяці.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Тайни диких африканських пралісів.

„Хто тільки раз бував у африканських нетрах, того вони вже будуть завжди держати у своїх кігтях" — сказав Атіліо Ґатті кілька літ тому, коли то він перший раз забрив був у безкраї простори нетрів Конґа (країна в Африці). Якесь несамовита сила тягнула його постійно до тієї частини Африки, що її найменше прослідила, що ховає ще в собі найбільші тайни.

ШЛЯХ У НЕВІДОМЕ.

Аттіліо Ґатті пустився в дорогу крізь Кенію й Танганейку до лісів Итурі в бельгійському Конго. Заки Ґатті добився до справжніх лісів, то він натнувся по дорозі на якесь племя, що виводило свій рід від египетських фараонів. Кожний член того племени вважає себе князем і тільки тоді проявляє якунебудь діяльність, як у ряди-годи треба добути силою нових невільників. Ці невільники працюють на князів. На думку членів того племени персоніфікацією усього найвеличнішого є корова.

КРАСА.

Коли батуссі (так зоветься член того племени, більше членів, це — ватуссі) хоче змалювати красу якоїсь жінки, то він порівнює її з коровою.

Чим більше лице жінки чотирокутне, чим ширше вона в бедрах, тим краща вона в очах батуссі.

Ця країна лежить дуже високо. Ночі дуже зимні. Аттіліо Ґатті впевняє, що мораль і пристойність у того племени стоїть доволі високо.

ЗВІРІ.

Ліси відрізують зовсім від світа бельгійське Конго Рослинність там густа й непрохідна. Це наче якийсь окремий світ.

Тут живе скарловатіла антильопа (рід серни) й скарловатілий буйвіл. Сотворіння, що по нашому світі давно вже вимерли, тут ще можна стрінути доволі густо. Рогатий хамелеон, величезна безрога, малий слон живуть тут. Крім цього живе тут звір т. зв. окапі, що дуже скидається до передісторичного — самодерія.

Окапі визначається незвичайно сильним черепом, що з нього виростають туті роги. Аттіліо Ґатті бачив, як окапі перебивало головою грубі стіни з дощок, що їх людина моглаб тільки при допомозі відповідних приладів розбити.

Окапі дуже важко зловити. Воно дуже швидко біжить й має сильну зброю — роги.

—o—

Біла гора смерти.

Товариство альпіністів (дослідників гір) у Франції влаштувало мин. року святочні 150-ті роковини перемоги над найвищою горою в Европі, Мон Бляик (Білий Верх). Білий Верх є так само гарний, як і небезпечний. Довгий час пробували його „добути" одначе без успіху. Ці спроби „пожерли" дуже багато жертв. Ще 1870 р. згинуло 11 альпіністів, що намагалися вилізти на Мон Бляик, той „дах Европи".

Заборонена дорога.

На мапах гір Альп є зазначена червоною лінією заборонена дорога (Ансіян пассаж), що веде на Мон Бляик. Перехід тією дорогою є получений з такими небезпеками, що влада вирішила видати заборону лізти туди на Мон Бляик. Та саме тією дорогою 1786 р. вилізли на вершок гори Мон Бляик селянин зі Шамоні, Жан Жак Бальмат зі сільським лікарем, доктором Паккардом.

Почалося з того, що після цілої низки неуспіхів, женевський професор Венедикт Соссюр визначив нагороду в сумі 20 люідорів для того, хто перший стане на вершку Мон Бляик.

Сміливчаки.

Ця нагорода приманила багато сміливчаків, що намагалися безуспішно добути „Білий Верх". Декількох із них заплатило навіть смертю свою відвагу.

Врешті трьох селян із Шамоні вирішило спробувати щастя. На дорозі до них прилучився Жан Жак Бальмат. Вони у чвірку пустилися в жахливу дорогу. Вона вела крізь завмерлі околиці, поміж ледівці, скалисті звори й снігові брили. Кожний крок грозив тут небезпекою. Пронизливий вітер дув у лице, що хвилини чутно було оглушливий гриміт камяних та снігових лявін. Нерви мандрівників ставали щораз то дужче напружені. Врешті трьох мандрівників почало відворот. Один Бальмат не завернув.

Під вершком.

Він уперто йшов далі й наче легковажив собі небезпеку смерти. Часто мусів він завертати сотні метрів узад, щоб оминути непрохідні місця.

Врешті він щасливо опинився майже під самим вершком. Його перемога вже була дуже близька, та саме в цю хвилину він пригадав собі, що там на долі, дома лежить недужа його жінка. Вона надіялася саме дитини.

Бальмат кинув змагання й пустився домів. Він обіцював собі всетаки вернутися сюди й добути „Білий Верх".

Коли він вернувся додому, то його жінка привела вже на світ сина. Дитина була здорова, одначе мати майже вмирала.

Умова з лікарем.

Бальмат побіг до лікаря, д-ра Паккарда та благав його, щоб рятував жінку. Бальмат обіцяв лікареві, що як врятує жінку, то заведе його на вершок Мон Бляик по дорозі, що її саме відкрив.

Д-р Паккард не робив надії, одначе взявся пильно за рятунок. Це йому вдалося. Бальматова жінка видужала. Бальмат забрав зі собою лікаря й пустився з ним добувати „Білий Верх". Це було 7. VII. 1786 р.

На другий день вони оба розпалили вогонь на вершку гори Мон Бляик. Одначе заки Бальмат вернувся домів, його дитина померла.

Шевальє де Мон Бляик.

З тієї пори Бальмат не переставав скитатися по горах. Ще того самого року він подався був на вершок гори Мон Бляик з професором, що визначив був нагороду. Опісля водив сюди ще кільканадцять осіб. Товариші цих виправ іноді важко відпокутовували свою дорогу, 3 із них навіть загинули в сніговій. Сам Бальмат завжди виходив ціло з таких пригод. Він не кидав альпіністики навіть як 72-літній старець. Влада надала йому шляхотський титул „шевальє де Монт Бляик". Він згинув підчас одної своєї виправи в гори. Йому поставили памятник у Шамоні й саме під ним святкували роковини перемоги над „Білим Верхом".

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Несамовите вбивство.

Підзорливий Шерлі.

Боб Шерлі був урядовцем допитної бриґади не тільки з обовязку, але і з покликання, як зрештою пристало на доброго детектива. Він мав одну хибу, хоч дехто називав цю рису його вдачі радше прикметою, яка надала йому серед товаришів прізвище „шукача". В кожному бюрі, куди його по черзі призначували, находиться низка неполаднаних та невислідженнх справ, у яких допит застряг на мертвій точці. Такі саме справи незвичайно цікавили Боба Шерлі

Вбивство на вулиці Тундрів.

До таких саме справ належало несамовите вбивство Джона Еллермана. У справу був замішаний Уіліем Льонґ, людина, якої всілякі справи радше оминали денне світло. Раз в його приватному кабінеті доконали злочину. Клієнт, який сидів за бюрком, поцілений стрільном у голову, помер на місці. В цьому менті не було нікого в кімнаті, бо Льонґ саме вийшов до сусідньої камениці, де мав поладнати якусь важну справу. У хвилині, коли залунав убивчий стріл, що положив край життю Джона Еллермана Льонґ розмовляв із кількома промисловцями та диктував до машини письмо. Отже він мав повне алібі. Поліція не могла найти винуватця. Було ясне, що стрільно впало крізь відчинене вікно, але хто стріляв, годі було вияснити, тимбільше, що мешкання на протилежному боці каменниці було порожне та невинаймлене. Справа пішла до теки із допискою: „неполаднана".

Таємниче мешкання.

Хто зна, чи справа булаб не притихла на віки, якби не судовий процес, на якому Уіліем Льонґ домагався від спадкоємців викупити вексель, виставлений на велику суму саме Джоном Оллерманом. Боб Шерлі прочитав звіт із процесу в часописах і це його дуже зацікавило. Він пішов на вулицю Тундрів та застукав до брами дому, що стояв напроти помешкання Льонґа, питаючи сторожихи, яка йому відчинила, чи нема там часом вільної кімнати. Сторожиха не дуже то ввічливим голосом відповіла, що було, але тому два місяці винаймив її якийсь чудак, бо платить за кімнату, але в ній не мешкає. І тріснула дверима перед носом Боба. Одначе Шерлі постановив „нишпорити" далі. Він закрався другого дня на перший поверх і помітив на дверях білет, який вказував на те, що кімната винайменa.

Цікава розмова.

Він миттю приложив до замку кусок пластеліни, а на другий день мав уже доороблений ключ, яким дістався до середини таємничої кімнати. На грубій верстві пороху видно було сліди чоловічого взуття: знак, що хтось тут недавно був. Кімната находилася саме напроти кабінету Льонґа. Вікно до кабінету було відчинене і Шерлі почув уривок розмови, яка його дуже зацікавила: — Отже завтра в годині четвертій, ласкава пані. Тільки, будь ласка, не забудьте принести зі собою всі документи — докинув усміхаючись Льонґ.

Шерлі цікавий був знати, що це за жінка була в кабінеті. Коли вона вийшла з кабінету, він подався слідком за нею, аж вона щезла в одній віллі на Конней-Ґарден. Від власника споживчої крамниці Боб Шерлі довідався, що це багата вдова, пані Гендрю, яка задумує продати свою посілість та переселитись на Рівієру, де моглаб жити спокійно з процентів від готівки.

Дивним дивом Джон Еллерман був теж багатим вдівцем.

Незвичайна вигадка.

На другий день Боб пішов у 3-ій годині до таємничої кімнати. По свіжих слідах на запорошеній долівці було пізнати, що щойно там хтось був. Врешті біля вікна, яке виходило саме напроти Льонґового кабінету, побачив Шерлі щось, від чого йому волосся на голові стало дубом. На спеціяльній підпорі, яка нагадувала станок для виробу зброї, лежав зрізаний кріс, якого дуло виходило просто на бюрко в кабінеті Льонґа. Язичок кріса полученнй був із тягарцем, який знов лучився з годинниковою машиною. Вказівка стояла на годину четверту і пятнацять хвилин!

Шерлі цікаво оглянув вигадливий пристрій. Дуло поставлене було так, що стрільно мусіло поцілити особу, яка сиділа на фотелі, поставленому перед бюрком Льонґа.

Шерлі ділає...

Пять хвилин по четвертій ввійшла пані Гендрю. Льонґ дбайливо посадив її на фотелі, сам відступив у глиб кімнати. Шерлі Боб миттю покинув несамовиту кімнату і задзвонив до бюра Уіліема Льонґа. Влетів просто до його кабінету і крикнув, спираючись на бюрко промисловця.

— Пане Льонґ, маю до вас важне діло!

— Як ви сміли вдертися до мого кабінету? — гнівно крикнув збентежений Льонґ. Шерлі звернувся до пані Гендрю, щоб на хвилю покинула кабінет та залишила їх самих. Пані Гендрю послухала, встаючи з лиховісного фотелю. Уіліем Льонґ стояв схвильований, скаженіючи з люті. Цю хвилину використав Боб Шерлі, схопив його за спину і посадив силою на фотель. Годинник на бюрку показував четверту годину і пятнацять хвилин. Уіліем Льонґ поблід і мав уже схопитися з фотеля, коли в ту саму мить залунав стріл і злочинець, поцілений у голову, повалився на долівку.

Опечатали редакцію „Пяста“.

В понеділок 30-го серпня ц. р. поліція у Кракові вела ревізію цілий день у редакції й адміністрації „Пяста“ при Малому Ринку в Кракові. По ревізії опечатала домівку редакції та видавництва „Пяста“. Опечатала теж „Дом Людови“, т. зв. фондацію при вул. Радивилівській, бурсу та домівку „Звьонзку Млодзежи Людовей“.

АРЕШТУВАННЯ У ПІДГАЄЧЧИНІ ЗА ОРҐАНІЗУВАННЯ ХЛІБОРОБСЬКОГО СТРАЙКУ.

ТЕРНОПІЛЬ, 31. 8. ПАТ. В дальшій ліквідаційній акції хліборобського страйку Стронніцтва Людового в підгаєцькім повіті придержали та відставили до диспозиції прокураторської влади в Бережанах Вінкентія Пельца, хлібороба, голову повітового комітету Стронніцтва Людового, Івана Палюха, хлібороба, Антона Ґонтажа, хлібороба, Івана Русіна, хлібороба, всіх із Підгаєччини. Арештованим закидають, що організували хліборобський страйк у Підгаєччині.

МУСОЛІНІ ПРИЇЗДЖАЄ 25. Ц. М. ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Добре поінформовані кола запевняють, що дата подорожі Мусолінія до Берліна визначена на день 25. вересня ц. р.

Шеф італійського уряду зустрінеться з Гітлером у Берхтесґаден, опісля відїде з ним до Берліна. Мусоліні буде в Німеччині лише 2 дні.

Загадочна подія на Клепарові.

Загадочна подія склалася минулої ночі на Клепарові під Львовом. Поліційна стежа почула на вул. Клепарівській у домі під ч. 30 якийсь крик, опісля побачила якогось мужчину, що втікав у напрямі Клепарова. Два постерункові пустилися за ним у погоню і почали стріляти. Одначе втікач біг дальше аж на вул. Орльонт. На скруті цієї вулиці добіг до втікача поліцай Маньковський, та по хвилині впав стріл, від якого згинув поліцай Маньковський. Другий поліціянт придержав втікача і завів на поліційний комісаріят на Замарстинові. Тут арештований сказав, що називається Володимир Яценків і є гр.-кат. парохом на Клепарові... Ближчі подробиці цієї загадочної і будь-що-будь сумної справи покищо невідомі.

Слідство в цій справі веде слідчий суддя Цісло та прок. Блашкевич. У вівторок пополудні відбулася секція тіла бл. п. Маньковського. Вислід секції тіла не відомий. Щоб устійнити від якої зброї згинув поліціянт Маньковський знавці рушникарі переводять основну експертизу. Подробиці слідства невідомі.

З зовсім певного джерела довідуємося, що з кінцем попереднього тижня на підставі церковного закону впав в суспензу о. Володимир Яценків.

НАЛЕТ ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ НА КАНТОН.

ШАНГАЙ, 31. 8. ПАТ. Вчора в год. 6.30 шість японських літаків скинуло кілька бомб на військове летовище, де стояли китайські протилетунські гармати. Пізніше японські літаки намагалися бомбардувати Кантон, але під обстрілом протилетунських гармат мусіли завернути з дороги, заки ще долетіли до міста.

—o—

133 роки за приналежність до ОУН.

В Луцьку закінчився великий політичний процес проти 42-ох українців, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97. § 1. к. к. (приналежність до ОУН). Трибунал засудив підсудних на загальну кару 133 роки вязниці. В устних мотивах предсідник трибуналу підкреслив, що суд не повірив підсудним, будьто би завданням ОУН була виключно боротьба з комунізмом.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найдешевший сезон у Черчі.** Вересень найдешевший місяць у Черчі. Недужі на гостець (ревматизм), ісхіяс, ґіхт, ниркові, шлункові, нервові та жіночі недуги повинні користати з нагоди дешево і вигідно вилікуватись. Живець отворений до 10. жовтня. 1503 3—10

— **Ідучи до Львова** заберіть зі собою футра до направи або замовте нові у Карпяка, Зиблікевича 4. 3—9

— **В Українському Лікарському Товаристві** перші після ферій сходини у пятницю, дня 3. вересня ц. р. в год. 7-ій вечором. На сходинах читатиме д-р Юліян Кордюк працю, нагороджену на конкурсі ім. Івана Курівця п. з. **„Гігієна молока і молочних продуктів у наших умовинах“.** 1532

— **Вистави у міських театрах** починаються 1-го вересня премієрою у Великому Театрі. Йде американська романтична музична комедія „Король волоцюг“ двох американських авторів, що мала величезний успіх у нюйорських та европейських театрах. Музика до цієї комедії Рудольфа Фрімля, автора відомої з екранів песи „Роз-Марі“. Головну ролю в цій оперетковій комедії гратиме варшавська артистка Яніна Брохвічівна. Брохвічівна відома широкій масі слухачів із радія; вона дала на сцені цілу низку прегарних роль в оперетках „Пепіна“, „Баль у Савою“, „Щастя на піддаші“. Цю песу режисерує дир. Варнецький разом із музичним керманичем театрів Т. Сиґетинським. Другою премієрою в „Театрі Ріжнородностей“ буде 8-го песа А. Цвойдзінського „Теорія снів Фройда“ з гостинним виступом пари варшавських артистів: Машинського та Романівни, що завдяки своїй грі запевнили песі винятковий успіх у Варшаві. Нова управа міських театрів прохає публику приходити до театру точно тому, що точно починатиме вистави.

— **Недуга проф. Степана Смаль-Стоцького.** З жалем повідомляємо, що сеніор українських учених акад. проф. д-р Степан Смаль-Стоцький, який постійно живе у Празі, важко хворий. Великою потіхою є звістка, що кріза минула та у стані здоровля нашого заслуженого Громадянина прийшло поліпшення, так, що є надія на його поворот до повного здоровля, — чого Йому з серця бажаємо. Проф. Степан Смаль-Стоцький має 77 літ.

— **Нове газове освітлення у Львові.** Міське газове заведення закупило 1.000 дальших групових пальників з 4—5 сітками для вуличних ліхтарень. Іх змонтували на 80 найбільше рухливих вулицях. Крім того при новоперебудованих вулицях уставили новітні 9-сіткові лямпи з автоматами до свічення й гашення. Ці автомати так наладнані, що вечором підчас найбільшого вуличного руху світять лямпи 9-ма сітками, а нічю трьома так, що місто й в ночі освітлене.

— **Гр.-кат. лемківський адміністратор піддержує православних москвофілів.** Як відомо, теперішній адміністратор Лемківщини о. Яків Медвецький силоміць піддержує москвофільських недобитків на Лемківщині. Оце тепер він дав, як повідомляє „Наш Прапор“, 5.000 зол. на основання „Русского Союзу Кооператив“ у Коросні. Такі „русскі союзи“ в Горлицях і Ліську провалилися, а проте о. Медвецький помагає москвофілам основувати інші, хоч нема найменшого сумніву, що й вони не потревають довго. Зачувати, що о. Медвецький задумує перенестися на постійний побут до Сянока до дому „Бескиду“, якому позичив 95 тисяч зол.

— **Для забезпечення нічного спокою.** У звязку з наріканнями населення на нічний рух самоходів, що нарушує нічний спокій, львівське староство городське заборонило шоферам вживати від год. 22 до 7. рано звукових сигналів, отже трубок і кляксонів. Замісць звукових сигналів вільно вживати тільки сигналів світильних, які сповнюють свою ролю зовсім добре. Одночасно наказано шоферам підчас їзди містом старатися замикати глушки.

— **Шовінізм польських залізничих кондукторів.** Від одного львівського громадянина одержуємо таке письмо: Вертаючи 25. ц. м. з Космача до Львова, мав я неабияку пригоду. До моєї сестри, учениці V. кл. школи ім. Т. Шевченка у Львові, причепився кондуктор поїзду ч. 13297 за те, що її підпис на шкільній леґітимації був в українській мові. Не помогли мої вияснення, що підписатися вільно кожному в його рідній мові. Застрашуючи дівчинку викиненням з поїзду, якщо не підпише леґітимації по польськи, кондуктор сконфіскував леґітимацію. На мою інтервенцію в уряді руху в Станиславові кондуктор віддав леґітимацію, відгрожуючися, що „научи розуму, бо тутай нема України“ та на тому не кінець. Черговий кондуктор, що перебрав службу в Станиславові (Кучинський зі Станиславова), сконфіскував знову леґітимацію і знижковий білет з Коломиї до Львова, домагаючись від мене належитости за цілий білет. Домаганню кондуктора я рішуче протиставився і зажадав звороту леґітимації при помочі контрольора. Та тут знову я зустрів шовінізм чи іґноранцію обовязуючих приписів. Контрольор одобрив становище кондуктора і зажадав заплати за цілий білет з Коломиї. При тому поликувався на якісь „окульніки“ міністерства комунікації. Та мабуть здоровий розум і льоґіка переконали обох залізничих функціонарів, бо доїзджаючи до Львова, звернув білет і леґітимацію, не говорячи ні слова. Виринає питання: чи можна спокійно за свої гроші подорожувати державними залізницями та як довго всякі шовіністичні службовці будуть нехтувати приписи та ображувати наші національні почування? Чи дирекція залізниць й цим разом не повчить залізничий персонал, що треба знати обовязуючі приписи та поводитися культурно у відношенні до українських пасажирів?

І. К.

— **Наплечники здоровіші від течок.** З початком нового шкільного року кураторії мають видати розпорядок, щоб учні з нижчих кляс носили наплечники замісць течок. Лікарські оглядини шкільної молоді ствердили, що великий відсоток дітей має скривлений хребетний стовп наслідком ношення течок із книжками.

— **Фабрика паперу і целюльози в Жидачеві.** У Жидачеві підписали контракт купна-продажі між представниками папірничого концерну „Штайнгаґен і Зенґер“ та представниками фондації ґрафа Скарбка. Фондація продала згаданій фірмі 100 морґів ґрунту за 350.000 зол. під будову фабрики паперу і целюльози. Проданий ґрунт тягнеться від забудовань залізничого двірця аж до ріки Стрия.

— **Краева хроніка.** Вибір бурмістра в Дрогобичі не відбувся тому, що на 32 радних явилось до вибору тільки 10. — В Перемишлі почав знову виходити ендецький часопис „Земя Пшемиска“. — В Головецьку біля Сколього 19-літній Іван Матулинець застрілив на вишці стайні в часі сну Анну Михайлович. Убивства доконав із заздрости. — У Дрогобичі на адвоката д-ра Ґартенберґа напав вечором на вулиці якийсь чоловік і пробив його ножем у карк, лишаючи ніж у тілі. Напасник утік.

— **Лікар-ошуканець.** У Лодзі відбувся процес проти доктора медицини, В. Слоницького. Цей лікар обдурив 23-літню кравчиню Стефанію Зайдель, що буде з нею женитись, якщо вона допоможе йому в студіях медицини. Бідна кравчиня посилала йому 5 літ щомісяця 50 золотих і витратила для нього 4500 золотих. Коли Слоницький скінчив студії, написав нареченій, що не хоче женитись з нею, та що зверне їй гроші, як заробить, але цілих 8 літ не звертав грошей. Кравчиня подала справу до суду, а суд засудив лікаря на 2 роки вязниці.

— **Саранча на Україні.** В ріжних сторонах совітської України і чорноморсько-озівського краю появилася масово саранча і наробила великого знищення. Місцева влада, як стверджує совітська преса, бореться „не досить енерґійно“ із шкідниками. З Москви вислано літаками кільканадцять урядовців із широкими повновластями для зорґанізування відповідної акції та усунення недбалих місцевих урядовців.

— **Жертви громів.** Румунська преса повідомляє, що в громаді Баляніару грім убив листоноша Василя Бойка, в громаді Каґулж убив

священника Івана Ванкса підчас відправи богослуження, а в Ромунченах селянина Теодора Векула, що працював у полі.

— Не знайшли ще Левоневського. Із стації „Північний Бігун“, що має служити як вихідна точка для глядань за Левоневським, повідомлено, що постійні вітри перенесли її на 400 км. на південь від бігуна. Це робить трудноші у гляданнях. Відомий американський летун Матерн, який в пошуканні за Левоневським перелетів від американських берегів до 75 ступня північної ширини, занехав дальші глядання. Літаки групи Водопянова не розпочали ще взагалі глядань, хоча минуло вже два тижні, як Левоневський зропав.

— Мати зарізала шестеро дітей. На фармі в стейті Йова жінка фармера зарізала шестеро дітей, опісля й собі відібрала життя.

— Новий рекорд швидкости літаком. Як повідомляє совітська преса, совітський летун Кокінакі встановив новий рекорд швидкости літаком на просторі 5.000 км. з обтяженням 1000 кг. Лет відбувся на трасі Москва—Севастопіль—Свердловськ—Москва і цей простір покрито в часі 15 годин 23 мінут. Середня швидкість лету доходила до 329 км. на годину. Попередній міжнародній рекорд, який встановили американські пільоти Бартля і Полінстон, доходив до 274 км.

— Большевики шафують жінками як худобою. Як повідомляє совітська преса, большевики вислали на Далекий Схід 50 тисяч молодих дівчат нібн то до праці. Справжньою причиною цього розпорядку була недостача жінок на Далекому Сході, наслідком чого робітники, не могучи заложити домашнього огнища, масово виїздили із цієї округи. Секретаря партійного комітету району, комсомольця усунули із становища за те, що „не вмів зорганізувати допливу жіночого елементу до краю“. Тепер совітська влада висилає із центральних районів на Далекий Схід цілі партії, по кілька тисяч жінок відразу.

— Всюди бачать контрреволюцію. В Ростові над Доном скінчилася судова розправа проти „контрреволюційної“ групи, що веде саботажову акцію, псуда комбайни і „переслідувала“ робітників стаханівців. Сімох обвинувачених з директором стації тракторів Матюховом засуджено на 8—10 літ вязниці. Всі обвинувачені займали високі становища в совітській адміністрації.

— Мурин Люіс переможцем. Американський мурин Джо Люіс переміг в боксерському метчу за мистецтво світа тяжкої ваги свого противника англійського боксера Томі Фара. Люіс переміг на пункти в 15 рундах. Як відомо, це його мистецтво світа дуже сумнівної вартости, бо торік поконав його німецький боксер Шмелінґ, який вважає себе світовим мистцем, тимбільше, що американський боксер Бредок ухилився від стрічі з ним.

— Ріжні вістки. Австрійський уряд заборонив продавати книжку чеського письменника Гашека „Славний вояк Швейк“, що висміває давну австро-угорську армію. — Один господар у Познанщині виплекав бараболю, що важить майже два кіля ваги. — В Єгипті живе 26-літній мулярь Могамет Ґазі, високий на 2 метри і 95 цм.

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „РОМАНТИЧНИЙ МІЛІОНЕР“.

Великий товаровий дім по смерти власника підупадає. Один із його директорів відшукує молодого сина власника і прохає його рятувати фірму; син, що не має великої охоти до праці, погоджується вступити до фірми як звичайний службовик під прибраним прізвищем, щоб мати змогу краще пізнати недостачі та потреби свого підприємства. Він має гарний і приємний голос і використовує його у музичному відділі, де продають фортепіяни та грамофонові плити. Зрозуміла річ, що молодий міліонер (чому романтичний цього глядач так і не знає) мусить закохатися в молодій бідній дівчині, яка не знає нічого про його міліони. Головний артист у цій фільмі має добрий голос, але його сентиментальні пісеньки зачасті, замало оригінальні — ми чули такі самі вже тисячі разів. Є в цій комедії кілька веселих сцен і тільки один справді добрий тип: клептомана, за якого крадежі багата родина платить точно та систематично.

2.000 зол. за матуральні теми.

У процесі проти д-ра Рачека вже скінчили зізнавати свідки і в найближчих днях слід сподіватися присуду. Св. **д-р Людвик Юс**, начальник кураторії вважає неправдоподібним, щоби підс. Рачек роздобув матуральні теми теж до письменного іспиту, що відбувся в лютому ц. р. Тоді зголосилося до письменної матури 204 кандидатів, у дні матури віступило 100 абітурієнтів, що було би неможливе, якби теми задач були вже відомі. Зі 104-ох іспит зрілости склало 37 абітурієнтів, бо 57 репробовано при письменній матурі, а 10 впало при устній матурі. Підс. Рачека свідок вважав певною людиною.

Св. **Войтіх Сліва**, возьний кураторії зізнав, що підс. Рачек приходив часто до бюра візитатора д-ра Полянського та вишукував уживані кальки машинові, з яких мабуть можна було відчитати тексти. Підс. Рачек заглядав за кальками деколи зі свідком навіть до печі, що підсудний заперечує. В кураторії зустрічав часто підс. Мерера.

Св. **Станислав Цали**, возьний кураторії зізнав, що виконував службу на портієрці від 3 до 8-ої год. вечором. Запевняв, що підс. Рачек ніколи не приходив пополудні до бюра начальника д-ра Юса. Одначе підс. Рачек встав і заявив, що 17. квітня ц. р. коло 4. год. взяв від свідка ключ до бюра нач. Юса. На питання предсідника свідок запевняє, що нікому з референтів не видавав ключа до бюра нач. Юса, бо мав такий приказ. Св. **Кароль Щепан**, возьний зізнав, що бачив одного разу течку підс. Рачека у бюрі, але самого підсудного не було. До течки не заглядав і міркував, що під. Рачек пішов до пивниці, щоби зложити акти. Св. **Фридрих Тренчнер**, абітурієнт зізнав, що на купно матуральних тем зібрав від товаришів 185 зол. Св. **Самуель Мерер**, батько підсудних Мерерів зізнав, що підс. Рачек не приходив до його хати, лише його його брат Евген, якого вчив підс. Еліяш Мерер, опісля підс. Йосиф Мерер — мабуть 3 місяці. Про матуральні теми довідався на поліції. Св. **Евген Рачек** запевняв, що лише один раз був у помешканні Мерерів, куди його затягнув силоміць підс. Еліяш Мерер. Заявив, що про матуральні теми нічого не знає. Зізнання цього свідка були дуже баламутні. Св. **Оскар Шляйфер**, абсольвент ґімназійний зізнав, що заплатив 20 зол. за одну матуральну тему свому товаришеві Бенкові. Від нього довідався, що за матуральні теми треба заплатити коло 2.000 зол. Підсудних Мерерів не знає.

На цьому закінчено переслухання свідків.

—o—

✝ Посмертні згадки.

МИКОЛА УДОВИЧЕНКО,

генерал-хорунжий армії УНР, помер після тяжкої недуги 21. липня ц. р. в Омекурі у Франції (департамент Мйорт-Мозель).

Небіжчик після закінчення середньої освіти в реальній школі ім. принца Ольденбурського, вступив юнаком до военно-топографічної школи в Петербурзі. В 1905. р. в ранзі підпоручника корпусу военних топографів вступає до лейбгвардії павловського полку. Як старшина-топограф веде тріянгуляційні та топографічні роботи. В 1908 р. вступає до военно-юридичної академії в Петербурзі, але через недугу мусів припинити науку та вернутись до своєї основної праці — топографа. В 1912. р. Микола Удовиченко перебуває на службі у военно-топографічному відділі в Києві. З початком великої війни покійний, на власне бажання, виступає в похід у складі 128 Басарабського полку (м. Київ). З цим полком він перебуває у всіх боях, особливо важких на Сяні, під Красноставом, командуючи сотнею, а пізніше куріном. В січні 1915. р. з наказу головнокомандуючого південно-західним фронтом переходить до военно-топографічного відділу штабу цього фронту і на цій посаді перебуває до початку революції. З початком революції небіжчик відразу став у лави Української Армії. При Центральній Раді він виконував обовязки українського комісара при штабі південно-західного фронту. Йому припало відповідальне завдання формувати українські частини на цьому фронті. При ворожому ставленні вищого російського командування до створення українських частин ця праця стрічалася з ріжними перешкодами, аж до загроз віддання під полевий суд за „зраду“. При діяльній участи покійного, на південно-західному фронті сформовано 1. український корпус. Небіжчик брав енергійну участь у скликуванні всіх військових зїздів у Києві, а після створення Генерального Військового Комітету з С. Петлюрою, брав участь в його праці. В серпні 1917. р. з наказу генерального секретаря військових справ С. Петлюри, він бере участь у створенні військового секретаріяту. В січні 1918. р. підчас повстання большевиків у Києві Удовиченко на чолі відділу із співробітників військового секретаріяту бере енергійну участь у ліквідації повстання.

Дальша його служба при Центральній Раді, гетьмані, Директорії, відбувалась у військовому міністерстві в ролі начальника персонального відділу.

Будучи слабого здоровля (туберкульоза), він за цей час переніс тиф, запалення легенів. За листопадової катастрофи 1919. р. хорий на тиф залишився у м. Проскурові, де з неймовірними трудношами врятував себе від арешту контр-розвідкою Доброармії. З відходом української армії на територію Польщі, він якийсь час залишається в Ченстохові, куди евакуовано військове міністерство, а далі перебуває як інтернований в таборі у Каліші. Напівголодне існування в Ченстохові, умовини перебування в таборі цілковито підірвали його здоровля. В 1924. р. він з партією українських вояків відходить на роботу до Франції на металюргічний завод в м. Омекур, де в ролі „машиніста“ працював до останнього для свого життя.

Боротьба за істнування, праця на заводі в затроєному газами повітрі, фізичні терпіння від хороби розхитали його нервову систему. На еміграції небіжчик не мав сили брати участи в українському житті. 21. липня ц. р. його організм більше не витримав і змучене серце перестало битися. Не довелось йому, тому з перших, що на своїх плечах понесли справу визволення українського народу, що виконали свою „чорну“ початкову працю при створенні Української Армії, дочекатись здійснення своїх мрій.

Похорон відбувся 23. липня, при участи адміністрації заводу, численних товаришів по праці та української кольонії. Труна була прикрита українським прапором. Поховали його на кладовищі в Омекурі.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Свято Української Матері в Борщовичах. Заходом Кружка „Рідної Школи“ та силами наших наймешьших з дитячого садка відбулося 22. ц. м. величаве Свято Української Матері в Борщовичах. Входимо на салю і бачимо повно людей, мужчин і жіноцтва, але найбільше таки того „макового цвіту“ — дітвори. Саля гарно прибрана зеленню. Нараз чуємо дзвінок — підносеться заслона. Перед нами гарно прибрана цвітами сцена. На середині висить образ Божої Матері, по боках портрети Шевченка та Франка, прибрані рушниками. По хвилині виходить на сцену п. Іван Ковальчук, місцевий молодий громадянський робітник, який у заступстві перешкодженого о. Ошипка виголосив коротке вступне слово про значіння дитячого садка та свята матері. По вступному слові доріст відспівав зовсім поправно „Почаївську Божу Матір“. Дуже глибоке враження зробив на присутніх реферат провідниці дитячого садка п. Софії Когут (із Комарна) про культ матері. Старші аж тихо похлипували зі зворушення. Відтак на сцену висипалася, мов пільний горошок, дітвора з дитячого садка і вивела під вправною рукою провідниці ріжні забави, танки, пісні та деклямації. Удачно випала теж інсценізація „Жнива“. Під кінець доріст відіграв дві одноактівки: „В дитячому садку“ і „Маленькі“. Національним гимном закінчилось це миле й погідне свято у підльвівському селі. — З приводу цього свята треба кілька слів присвятити проводові кружка. Із прикрістю мусимо ствердити, що заслуга старшини мінімальна. Цілий час старшина кружка, крім самого голови п. Івана Стадника, зовсім садком не цікавилася. Навпаки не хотіла дозволити на ведення дитячого садка, мовляв: „Наші діти й без садка мудрі і добре виховані, зі того кружок не має грошей для садівнички“. Щойно на двократну інтервенцію голови Пов. Союзу Кружків Р. Ш. проф. Ластовецького на місці рішила старшина кружка вести і цього року дитячий садок. Сором для села, що має такий інертний провід у товариствах — у проводі мусять бути люди праці, люди, що мають на увазі добро своїх членів, добро свого села, не тільки пусту амбіцію! До садку ходило постійно 30 дітей із дошкільних і 20 із доросту. Дітвора дуже дбайливо сі-

кувалася провідниця п-і Кегут, доказуючи своєю працею, що навіть серед найгірших обставин можна, як сказав о. Ощипко (місцевий парох) на закінчення, доконати чуда. Громадяни Борщович повинні якнайскоріше перевибрати старшину кружка, яка гідно зуміла би продовжувати започатковану, по довшій перерві працю над доростом і молоддю. **Обсерватор.**

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

СНЯТИН.

Величаве ювилейне свято „Русалки Дністрової" в Снятині. В неділю 22. серпня п. р. відбулося заходом „Рідної Школи" снятинського повіту дуже величаво ювилейне свято „Русалки Дністрової" в честь її головного творця о. Маркіяна Шашкевича. Торжество почалося польовою Службою Божою, що її відправило на цвинтарі коло церкви при гарній погоді 7-х священиків в двома дияконами. До панахиди за пробудителів українського народу стануло 14-х священиків. Дуже дбайливо приготовану, розумну і патріотичну проповідь виголосив до численно зібраного громадянства о. Михайло Дольний з Русова. В часі богослуження і панахиди співав снятинський міщанський хор. По двогодинній перерві відбулася в салі Української Міщанської Читальні святочна академія у такій переповненій великій салі, що частина учасників мусіла відійти додому. Академія почалася гарно приготованою і з чуттям виголошеною промовою проф. Дмитра Николишина з Коломиї про „Русалку Дністрову", її зміст та ідейний відклад. Хоч промова була довша, проте слухачі із захопленням та вдоволенням вислухали її; багато з них аж тепер довідалося, чим був Маркіян Шашкевич для Галицької Землі. По промові йшли хорові точки снятинського міщанського хору, скріпленого студентами й одна точка злучених хорів. Хорами управляла проф. Орися з Тисевів Костинюк, яка при своїх інших обовязках вложила багато труду, часу і праці до приготування хору і до гарного виконання хорових точок. За це диригентці та співакам, особливо міщанам, що по тяжкій праці спішили ще вечорами на проби хорового співу, належиться признання і подяка. Хорові співи переплітали деклямації: „Підлися", „Бандуриста" і „Русалки Дністрової" М. Матієва-Мельника, які віддано також задовільно. З програми академії відпали тільки дві точки сольоспіву п. Р. Гумінілович, яка в останній хвилині занедужала і не могла приїхати на концерт. З вдоволенням треба зазначити громадну участь у торжестві міщанства, селянства та інтелігенції, яка майже в комплеті взяла участь і в богослуженні і в академії, хоч організація „Каменярів" непотрібно — а як слухи ходять, таки навмисне — не оглядаючись навіть на те, що це серед Богородичного посту, назначила на той сам день повітовий фестин у недалекім селі Устю. Успіх ювилейного свята треба приписати частинно тій підготові, яку „Рідна Школа" перевела в Снятині і в повіті 19-ма відчитами про діяльність Маркіяна Шашкевича, що їх виголосили по кружках і читальнях перед святом члени Старшини кружка і наші студенти.

Спорт.

КАЮКОВА ПРИСТАНЬ СОКОЛА-БАТЬКА У ГАЛИЧІ.

Дня 30. серпня ц. р. остаточно завершено вже всі формальности, звязані із купном площі під сокільську каюкову пристань у Галичі та списано контракт. Сокіл-Батько став власником гарної площі у самому центрі міста, 2 хвилини ходу від ринку, яка одним кінцем опирається до вул. Карвіцької, другим безпосередньо до Дністра.

З весною 1938 р. приступає С.-Б. до будови каюкової пристані на купленій площі. В цей спосіб, хоч частинно, будуть заспокоєні потреби українських водних прогульковців і такий важний шлях, як Дністер, матиме свою пристань.

Пристань у Галичі повстане саме в пору, коли Галич-Крилос стає місцем прощ великих мас українського народу. Всі прогульковці, що прийдуть водою, матимуть змогу причалити до своєї пристані, де найдуть вигідний захист, як теж багато пішних чи наколесників. Пристань ця причиниться також до поширення веслярства між українцями в цілому краю.

РУСЬ-УЖГОРОД — М. Ш. Е.-МУКАЧІВ 4:1 (0:1).

Перші змагання Руси за мистецтво східнословацько-закарпатської дивізії в цьому сезоні стягнули на грище Руси ледви 800 видців. У першій половині в Руси нїщо не клеїлось; щойно в другій вона вирівняла й накинувши темпо противникові, стрілила ще троє воріт і так вийшла з грища переможцем. Ворота для Руси стрілили: Карман 2, Криж і Мозер.

З ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖ. ЛІГИ.

Висліди Чеської Державної Ліги (див. „Діло", ч. 190) справляємо остільки, що Спарта не зремісувала зі Шлеською Остравією 2:2, а програла 2:3. Це неабияка сензація! Дальше треба відмітити третю з черги програну цьогорічного мистця Славії в цьому сезоні, а саме з Кладном у відношенні 0:1. Це друга сензація в чехословацьких мистецтвах. Позатим слід занотувати ще перемогу Простейова над Пардубицями у відношенні 5:1 (3:0).

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

Ференцварош — Немзеті 5:4; Терехвеш — Будай 6:1; Уйпешт — Кішпешт 8:1; Суркетаксі — Фебус 2:2; Гунгарія — Бочкай 4:0; Сегед — Етораб 4:1.

Нові книжки й журнали.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ ч. 17 (71) з 1. вересня ц. р. Зміст: Два закони (Інваліди і польські комбатанти мусять дістати працю). — Чужа реклама в українській пресі і розбудова рідної торговлі й промислу; — Завдання банку (з нагоди Надзв. Заг. Зборів „Пром-Банку"). — Про нас на зїзді польських купців і промисловців. — Польські купці підготовляють свій конгрес (Справа купецького „ценвусу" наново виринає. — Познань вишколює польську торговельну молодь із „кресів"; — На чужині (допис із Франції). — Проблема української торговлі на Волині. — Волинська хроніка. — Абісинія на Поліссі. — Бажаємо успіхів у праці! (Торг. школа у Львові перший рік торговельною гімназією). — З органів. життя. — Різні вісти. — Відповідальність нового власника підприємства за залеглий промисл. податок попереднього власника (д-р І. Гриців). — Податковий календарець. — З української преси. — Ринок і ціни.

На викуп „Українського Городу".

Виказ XXXIII.

У Земельнім Банку зложили: Обєднання Української Організації в Америці 263.25 зол. (50.— ам. дол.).

Зложили в Центробанку в зол.: Украйнбак, Станиславів 50, Окружний Союз Кооператив, Збараж 30. Повітовий Союз Кооператив, Калуш 20. „Блиск" фабрика хемічних виробів, Станиславів 20 і кличе: „Буркут", фабрика содової води Станиславів, інж. Лисого Ярослава, склад опалу Станиславів і „Купецьку Поміч", українську гуртівню. Кооп. „Ощадність", Іванків 15. Інж. Антін Артимович, Перемишль 10. Д-р Іван Лемішка, Камінка Струм. 10. Кооп. „Вигода", Турадн 5. Суд. Іван Борило, Перемишль 5. „Українська Щадниця" Борислав-Тустановичі 5. Салюк Гринь, Львів 5. М-р фарм. Ярослава Зарицька, Луцьк 5. Прис. землемір Корнель Целевич, Рава Руська 5. Д-р Теодор Михайлівський, Львів 5. о. д-р Стасюк Омелян, Львів 5. о. Іван Титар, Ганчова 3. Адв. м-р Антін Луцький, Старий Самбір 3. Інж. Богдан Михальчишин, Любачів 3. Д-р Осип Утриско, Комарно 3. Павлина Кирилюк, Заланів 2 і кличе на таку саму суму Струкову Марію, учит. в Юнашкові, Онуфрикову Софію, уч. в Кліщівній і Будну Степанію, учит. в Дібринові, Нуся з Гричишинів Гаврищкевич, Чернева 2 і кличе: Павла Іванова дир. ПСК у Рудчах, Волод. Гоцького в Передільниці і Стефу Гринишин в Хичевичах. Явний М., Коломия 1. Саган Степан, Пардев 1.

Зложили в С.-Б. в зол.: Районова Молочарня, Боянець 10. Достава, Львів 10. Кооп. Ощадність, Щирець 10. В. Петрикевич, Бучач 6.30. Сокіл, Вербиця 5. Д-р Б. Савчак, Щирець 4. Українська Селянська Щадниця, Лішньо 2. Василь Головач, Щирець 1.50. Д-р Е. Трешневський, Щирець 1. М-р М. Стецьків, Щирець 1. Марія Карачевська, Щирець 1. Д-р М. Мандзик, Щирець 0.50. Володимир Хмільовський, Щирець 0.50. Володимир Гуменюк, Щирець 0.50. Степанія Пасічник, Львів 0.50. Гнатейко, Львів 0.30.

До виказу XXXII. М. Галібей 15 зол. (поміщений поміж жертводавцями у XXXII-му виказі („Діло" ч. 153 дня 16. 7. п. р.) і кличе: інсп. Шаха у Львові, Северина Снігуровича, Станиславів і Михайла Стефанівського, Львів.

Після малої перерви збіркову акцію знов продовжуємо. В часі цієї перерви придбано два дальші уділи. У році 1937 зібрано до цієї пори всього кругло 4.500 зол., а потрібно до цілковитої заплати за ці два уділи ще 5.500 зол. Суму цю мусимо якнайскоріше заплатити, тому просимо за дальші вплати. Викликаним особам і установам вислано в своїм часі відповідні пригадки з чеком ПКО. Дальші пригадки прийдуть. Ще дуже багато громадян і установ не виконали свого обовязку в цьому напрямі. Віримо, що в цьому році вони на наш заклик напевно відгукнуться. Кореспонденцію і гроші слати на адресу „Центробанк", Львів, ул. 3-го Мая 15, конто П. К. О. 503.257 з дописокою на „Український Город".

Комітет викупна „Українського Городу" при С.-Б.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

кувалася провідниця п-і Кегут, доказуючи своєю працею, що навіть серед найгірших обставин можна, як сказав о. Ониико (місцевий парох) на закінчення, доконати чуда. Громадяни Борщович повинні якнайскоріше перевибрати старшину кружка, яка гідно зуміла би продовжувати започатковану, по довшій перерві працю над доростом і молоддю.

Обсерватор.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

СНЯТИН.

Величаве ювилейне свято „Русалки Дністрової" в Снятині. В неділю 22. серпня п. р. відбулося заходом „Рідної Школи" снятинського повіту дуже величаво ювилейне свято „Русалки Дністрової" в честь її головного творця о. Маркіяна Шашкевича. Торжество почалося полевою Службою Божою, що її відправило на цвинтарі коло церкви при гарній погоді 7-х священиків з двома дияконами. До панахиди за пробудителів українського народу станули 14-х священиків. Дуже дбайливо приготовану, розумну і патріотичну проповідь виголосив до численно зібраного громадянства о. Михайло Дольний з Русова. В часі богослуження і панахиди співав снятинський міщанський хор. По двогодинній перерві відбулася в салі Української Міщанської Читальні святочна академія у такій переповненій великій салі, що частина учасників мусіла відійти домів. Академія почалася гарно приготованою і з чуттям виголошеною промовою проф. Дмитра Николишина з Коломиї про „Русалку Дністрову", її зміст та ідейний відклад. Хоч промова була довша, проте слухачі із захопленням та вдоволенням вислухали її; багато з них аж тепер довідалося, чим був Маркіян Шашкевич для Галицької Землі. По промові йшли хорові точки снятинського міщанського хору, скріпленого студентами й одна точка злучених хорів. Хорами управляла проф. Орися з Тисяків Костинюк, яка при своїх інших обовязках вложила багато труду, часу і праці до приготування хору і до гарного виконання хорових точок. За це диригентці та співакам, особливо міщанам, що по тяжкій праці спішили ще вечорами на проби хорового співу, належиться признання і подяка. Хорові співи переплітали декламації: „Підлися", „Бандуриста" і „Русалки Дністрової" М. Матієва-Мельника, які віддано також задовільно. З програми академії відпали тільки дві точки сольоспіву п. Р. Гумінілович, яка в останній хвилині занедужала і не могла приїхати на концерт. З вдоволенням треба зазначити громадну участь у торжестві міщанства, селянства та інтелігенції, яка майже в комплеті взяла участь і в богослуженні і в академії, хоч організація „Каменярів" непотрібно — а як слухи ходять, таки навмисне — не оглядаючись навіть на те, що це серед Богородичного посту, назначила на той сам день повітовий фестин у недалекім селі Устю. Успіх ювилейного свята треба приписати частинно тій підготові, яку „Рідна Школа" перевела в Снятині і в повіті 19-ма відчитами про діяльність Маркіяна Шашкевича, що їх виголосили по кружках і читальнях перед святом члени Старшини кружка і наші студенти.

Спорт.

КАЮКОВА ПРИСТАНЬ СОКОЛА-БАТЬКА У ГАЛИЧІ.

Дня 30. серпня ц. р. остаточно завершено вже всі формальности, звязані із купном площі під сокільську каюкову пристань у Галичі та списано контракт. Сокіл-Батько став власником гарної площі у самому центрі міста, 2 хвилини ходу від ринку, яка одним кінцем опирає до вул. Карпіцької, другим безпосередньо до Дністра.

З весною 1938 р, приступає С.-Б. до будови каюкової пристані на купленій площі. В цей спосіб, хоч частинно, будуть заспокоєні потреби українських водних прогульковців і такий важний шлях, як Дністер, матиме свою пристань.

Пристань у Галичі повстане саме в пору, коли Галич-Крилос стає місцем прощ великих мас українського народу. Всі прогульковці, що приїдуть водою, матимуть змогу причалити до своєї пристані, де найдуть вигідний захист, як теж багато пішіх чи наколесників. Пристань ця причиниться також до поширення веслярства між українцями в цілому краю.

РУСЬ-УЖГОРОД — М. Ш. Е.-МУКАЧІВ 4:1 (0:1).

Перші змагання Руси за мистецтво східнословацько-закарпатської дивізії в цьому сезоні стягнули на грище Руси ледви 800 видців. У першій половині в Руси нішо не клеїлось; щойно в другій вона вирівняла й накинувши темпо противникові, стрілила ще троє воріт і так вийшла з грища переможцем. Ворота для Руси стріляли: Карман 2, Криж і Мозер.

З ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖ. ЛІГИ.

Висліди Чеської Державної Ліги (див. „Діло", ч. 190) справляємо остільки, що Спарта не зремісувала зі Шлеською Остравією 2:2, а програла 2:3. Це неабияка сенвація! Дальше треба відмітити третю з черги програну цьогорічного мистця Славії в цьому сезоні, а саме з Кладном у відношенні 0:1. Це друга сензація в чехословацьких мистецтвах. Позатим слід занотувати ще перемогу Простейова над Пардубицями у відношенні 6:1 (6:0).

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

Ференцварош — Немзеті 5:4; Тереквеш — Будай 6:1; Уйпешт — Кішпешт 8:1; Суркетаксі — Фебус 2:2; Гунгарія — Бочкай 4:0; Сегед — Етораб 4:1.

Нові книжки й журнали.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ ч. 17 (71) з 1. вересня ц. р. Зміст: Два закони (Інваліди і польські комбатанти мусять дістати працю). — Чужа реклама в українській пресі і розбудова рідної торговлі і промислу; — Завдання банку (з нагоди Надзв. Заг. Зборів „Пром-Банку"). — Про нас на зізді польських купців і промисловців. — Польські купці підготовляють свій конгрес (Справа купецького „ценсусу" наново виринає. — Познань вишколює польську торговельну молодь із „кресів"; — На чужині (допис із Франції). — Проблема української торговлі на Волині. — Волинська хроніка. — Абісинія на Поліссі. — Бажаємо успіхів у праці! (Торг. школа у Львові перший рік торговельною гімназією). — З організ. життя. — Різні вісти. — Відповідальність нового власника підприємства за залеглий промисл. податок попереднього власника (д-р І. Гриций). — Податковий календарець. — З української преси. — Ринок і ціни.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ:

Як чоловік зійшов на пана.

З автобіографією автора і карикатурою Е. Козака.

Веселе оповідання про молодця, що зводить із собою тяжку боротьбу: що вибрати — любов і добру „партію", чи працю для громадянства. Оповідання повне гумору та бадьорости.

Ціна книжки 2 зол. 50 сот.

На викуп „Українського Городу".

Виказ XXXIII.

У Земельнім Банку зложили: Обєднання Української Організації в Америці 263.25 зол. (50.— ам. дол.).

Зложили в Центробанку в зол.: Украйнбак, Станиславів 50. Окружний Союз Кооператив, Збараж 30. Повітовий Союз Кооператив, Калуш 20. „Блиск" фабрика хемічних виробів, Станиславів 20 і кличе: „Буркут", фабрика содової води Станиславів, інж. Лисого Ярослава, склад опалу Станиславів і „Купецьку Поміч", українську гуртівню. Кооп. „Ощадність", Іванків 15. Інж. Антін Артимович, Перемишль 10. Д-р Іван Лемішка, Камінка Струм. 10. Кооп. „Вигода", Туради 5. Суд. Іван Борило, Перемишль 5. „Українська Щадниця" Борислав-Тустановичі 5. Салюк Гринь, Львів 5. М-р фарм. Ярослава Зарицька, Луцьк 5. Прис. землемір Корнель Целевич, Рава Руська 5. Д-р Теодор Михайлівський, Львів 5. о. д-р Стасюк Омелян, Львів 5. о. Іван Титар, Ганчова 3. Адв. м-р Антін Луцький, Старий Самбір 3. Інж. Богдан Михальчишин, Любачів 3. Д-р Осип Утриско, Комарно 3. Павлина Кирилюк, Заланів 2 і кличе на таку саму суму Струкову Марію, учит. в Юнашкові. Онуфрикову Софію, уч. в Кліщівній і Будну Степанію, учит. в Дібринові. Нуся з Гричишинів Гаврищкевич, Чернева 2 і кличе: Павла Іванова дир. ПСК у Рудчах, Волод. Гоцького в Передільниці і Стефу Грищик в Хичевичах. Явний М., Коломия 1. Саган Степан, Парлев 1.

Зложили в С.-Б. в зол.: Районова Молочарня, Боянець 10. Достава, Львів 10. Кооп. Ощадність, Щирець 10. В. Петрикевич, Бучач 6.30. Сокіл, Вербиця 5. Д-р Б. Савчак, Щирець 4. Українська Селянська Щадниця, Лішня 2. Василь Головач, Щирець 1.50. Д-р Е. Трешневський, Щирець 1. М-р М. Стецьків, Щирець 1. Марія Карачевська, Щирець 1. Д-р М. Манданк, Щирець 0.50. Володимир Хмільовський, Щирець 0.50. Володимир Гуменюк, Щирець 0.50. Степанія Пасічник, Львів 0.50. Гнатейко, Львів 0.30.

До виказу XXXII. М. Галібей 15 зол. (поміщений поміж жертводавцями у XXXII-му виказі („Діло" ч. 153 дня 16. 7. п. р.) і кличе: інсп. Шаха у Львові, Северина Снігуровича, Станиславів і Михайла Стефанівського, Львів.

Після малої перерви збіркову акцію знов продовжуємо. В часі цієї перерви придбано два дальші уділи. У році 1937 зібрано до цієї пори всього кругло 4.500 зол., а потрібно до цілковитої заплати за ці два уділи ще 5.500 зол. Суму цю мусимо якнайскоріше заплатити, тому просимо за дальші вплати. Викликаним особам і установам вислано в своїм часі відповідні пригадки з чеком ПКО. Дальші пригадки прийдуть. Ще дуже багато громадян і установ не виконали свого обовязку в цьому напрямі. Віримо, що в цьому році вони на наш заклик напевно відгукнуться. Кореспонденцію і гроші слати на адресу „Центробанк", Львів, ул. 3-го Мая 15, конто П. К. О. 503.257 з дописcomposition на „Український Город".

Комітет викупна „Українського Городу" при С.-Б.

Направа жіночих торбинок

та продаж наймодніщої шкіряної ґалянтерії по найнижчих цінах тільки в **Робітні Римарсько-Ґалантерійній Н. БАРЕР,** Львів, Сикстуська 2, побіч фірми Салямандра.

23.00 Концерт військ. орх.; ВІДЕНЬ 12.00, 13.10 Розр. концерт, 15.15 Для дітей, 17.30 Голяндські нар. пісні, 18.20 Індійська й европейська музика. гутірка з муз. ілюстр., 21.00 „Вінервальд“ вес. муз. авд.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Опереткові мельодії, 18.00 Соната на скр. і форт., Т. Гавсманa, 21.15 Настроєва муз. авд. КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт. 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Льоенгрін“ оп. Р. Вагнера; МІНХЕН 8.30, 9.00 Веселий муз. поранок, 10.00 Нар. пісні, 10.00 В городі орхідей, настроєві муз. образки, у вик. солістів, 20.10, 21.00 Вечір опереткових мельодій; ПРАГА 16.50 Секстет а-дур Дворжака, 20.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 12.30 Орх. концерт. 13.15, 15.45, 19.30 Опів, 16.00 Рецитації, 16.45, 18.00 Театр Уяви, 19.15 Форт., 19.45 Клявесинові твори, 21.00, 22.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Р. Вагнера; РИМ 17.15 Бразил.-італ. концерт із Ріо де Джанейро, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Карльо Ґоцці“ комедія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 1. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.28 Музика з пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з пл.. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Полудневий денник. 12.15 Пісні Чайковського, гр. пл., 12.25 Орх. концерт, 13.55 Розривковий концерт з пл., 14.45 „Страшні пригоди вepриха“ опов. для дітей, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Оперова музика з гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 З мого варстату, літер. нарис, 16.15 Орх. концерт, 16.45 Відчит, 17.00 Концерт солістів: Конр. Желеховський спів, Павло Ґедеонов скрипка у супр. форт., 17.50 Штучна бензина, 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 Сергій Прокофієв, із гр. пл., 18.30 „Віо“ монольог, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спорт. вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Обмінні авдиція з Кракова, 19.50 Спорт. вістки. 20.00 „Біла Африка“ репортаж із пл., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 „Будні пп. Ковальських“, 22.00 Розр. концерт у вик. сальон.-джез. орх., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат. 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Четвер, 2. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня; 6.18 Руханка; 6.38 Музика з гр. пл.; 7.00 Ранішній денник; 7.10 Музика з гр. пл.; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Полудневий денник; 12.15 Про глибоке орання; 12.25 Орх. концерт; 13.55 Легка музика з гр. пл.; 14.50 Спортовий порадник; 14.55 Львівська біржа; 15.00 Наші пісенькарі, з гр. пл.; 15.35 Львівські біжучі вістки; 15.45 Господарські вістки; 16.00 На сідельці мотоцикля; 16.15 Бетовенова VIII. Симфонія, гр. пл.; 16.40 Лекція про добре співжиття; 16.55 Нар. капеля; 17.50 Спортовий порадник; 18.00 Передучорашній Львів; 18.10 Ерівнів хор, гр. пл.; 18.30 Листи та програми; 18.40 Програма на завтра; 18.45 Спортові вістки; 18.50 Актуальна гутірка; 19.00 Театр Уяви: „Світанок, день і ніч“ Дарія Нікодемія; 19.40 Актуальна гутірка; 19.50 Спортові вістки; 20.00 Нар. музика; у перерві коло год. 20.45 Вечірній денник. Хліборобські вістки; 21.45 „Будні пп. Ковальських“; 22.00 Спів, рецитaль Паольо Чівіля; у перервах музика з гр. пл.; 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси. метеорольог. комунікат; 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 31. серпня 1937.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·53 89·10, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·00—5.26·50. Фльорени гол. 292·37—290·85, Франки фр. 19·85—19·73, Франки швайцарські 121·80—121·00, Фунти англ. 26·35—26·18, Ґульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·80, Кор. дан. 117·54—116·70, Кор. норв. 132·33—131·35. Корони шв. 135·83—134·85, Ліри італ. 23·90—23·10, Марки фінлянд. 11·65—11·20, Марки нім. 132·00 — 127·00, Шиліінги австр. 99·00—98·60, Тель Авів 26·1—25·95, Марки нім. срібні 142·00 — 136·05

Глинянські килими Ґобеліни, завіски, обруси найкращі і найліпшої якости поручає фабричний склад **Ст. Ґалан** Львів, вул. Сикстуська ч. 20 (Народна Гостинниця)

Ціни фабричні. Приймаємо облігації Нар. Позички та інші вартостеві державні папері. Власні крамниці у всіх великих містах. 4—6

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·65, 55·59, пов. інв. 1 ем. 69·00, серія 68·00 2 ем. 82·25, серія 82·25, конверс. 61·88, 62·00, 4 пр. дол. 39·00, 38·50, консол. 58·25, 58·50, 58·00 58·25, дві ост. дрібні.

Тенденція удержана.

Папери.

Банк Польський 104·50. Цукор 34·00, Вугіль 25·50, Лільпоп 51·00. 50·25, Островець 26·50, Стараховичі 32·50.

Тенденція дещо сильніша.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 30. серпня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг. льоко вагон стація вaладовання.

Пшениця одн.	28·50—29·50
Пшениця зб.	28·00—29·00
Жито зб.	21·50—22·50
Ячмінь пашн.	16·00—17·00
Ячмінь 640	17·00—18·00
Ячмінь 680	18·00—19·00
Овес легко задощ.	16·50—17·00
„ незадощ.	18·50—19·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	57·00—58·00
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Насіння льону	45·00—46·00
Гречка	21·00—22·00

Тенденція вдержана.

Звідомлення овочевого ринку.

Ціни гуртові за 1 кг. льоко Ринок.

Яблока I.	0·18—0·25
Яблока II.	0·12—0·15
Яблока III.	0·06—0·10
Грушки I.	0·25—0·45
Грушки II.	0·15—0·20
Грушки III.	0·10—0·12
Сливки угорські грубі	0·25—0·28
Сливки угорські дрібні	0·18—0·20
Помідори	0·12—0·13
Кавуни	0·35
Виноград угор.	1·00—1·10
Горіхи	1·30—1·40

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 31. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·80 зол.
молоко . . . . . 14—15 сот.
яйця . . . . . 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Однорічну приватну жіночу школу купецької підготови II- ступня для абсольвенток гімназії давнього типу відкриває на основі дозволу Міністерства В. і П. О. в початком шкільного року 1937-38 **Товариство „Український Інститут для дівчат“ у Перемишлі.** Вписи приймає Дирекція школи до 7. вересня ц. р. при вул. Татарській ч. 4. До школи заанґажовано першорядні фахові сили. При школі є зразково уладжений інтернат. 1501 3—4

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ІНТЕЛІҐЕНТНУ панночку прийму на практику до спож. склепу. Згол. до Адм. „Діла“ під „Львів“. 1545

ХОЧУ СТВОРИТИ ХОР дівчат ревелерсів до ревії. Кандидатки з голосом, молоді зголоситься до управителя мистецького Реф. Рева кіно ревія „Стилеве“ дня 2. і 3. вересня в годинах між 10—12 вполудне. 1—1

АНТИКВАРНІ

НАЙБІЛЬША АНТИКВАРНЯ — найнижчі ціни „МІЛЬ КНИЖКОВИЙ“, **Львів Баторія 6.** 1524 1—5

КУПНО-ПРОДАЖА

МАЄТОК власний продам, повіт луцький, 106 гектарів, 65.000. Без довгу, зовсім загосподарований. Луцьк, Коперника 45, Заброцький. 1536

НАЙБІЛЬШИЙ вибір нових і передвоєнних камениць, віль, домів з городами, парцель від найскромніших до найвибагливіших по різних цінах, від кількох тисяч почавши — поручає відома зі солідности українська фірма „ТРАНСАКЦІЯ“ Львів, Длугоша один. 1431 8—10

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОДРУЖИТЬСЯ молодий. небридкий торговельник — освіта, майно 100.000 зол. — з панною чесною, інтеліґентною, небридкою. Придане від 10.000 зол., забезпечене в підприємстві. Зголошення Адм. „Діла“: „Поважно“. 153 8 1—2

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ гігієнічний винайму дешево емеритові, можливе утримання. Гіпсова 46. 1497 2—2

УЧЕНИКІВ (ць) прийму на етанцію. Мешкання соняшне, в городі, коло Високого Замку — вул. Собіщина 14. м. 2 партер. 1446 3-3

ПРИЙМУ одну ученицю, 5 хвилин ходу до заведення голов. гімназії і Рідної Школи. Зголошення: Мончинського 48. II. дв. 12. 1500 3—3

ЗАМЕШКАЮ як інструктор, найрадше в матуриста. Першорядна рутина, до всіх типів (мат., гр., лат., нім., фр.) — Зголош. до „Діла“ під „Студент“. 1521 2—2

УМЕБЛЬОВАНА кімната, соняшна, тепла, вхід зі сходової клітки. Тарновського 86, мешкання 1. 1517 2—

УРЯДНИЧА родина прийме двох учнів на станцію з цілим утриманням (60 зол.)- Поміч у науці. Жулінського 1/I. п. д. 3. 1525 2—3

БЕЗДІТНЕ подружжя прийме з цілим утриманням ученика або ученицю нижчих кляс. Батьківська опіка. Зголошення: Фридрихів 8, партер, м. 1. 1534

ПРИЙМУ 2 учеників (ниць) з вищ. гімн. кляс на мешкання з утриманням, евент. 2. студ. унів. Близько шкіл. Фортепіян дома. Н. Бачинська, Мончинського 82. (давн. Мурарська). 1540

ЗА ХАРЧІ і доплату 20.— зол. прийму панночку з фахової або кравецької школи. Зголошення до „Діла“ під „Середмістя“. 1528

ПРИЙМУ учениці на мешкання, близько головної гімназії і СС. Василіянок, Мирослава Морозова, Львів, Ходоровського 11, II. 1529 1—2

ПРИЙМУ учня на станцію — поміч у науці, інтеліґентна опіка. — Длуґоша 26, I. двері 6. 1527

ПРИЙМУ УЧЕНИКА на станцію. Театинська 8, 13. 1537

ДЛЯ 1—2 СТУДЕНТОК, евентуально студентів кімната з окремим входом — вул. Косинерська 21, II, бічна Кадецької. 1531

РІЖНІ

УЧНІ! 6-100

Зближається початок шкільного року.

Все шкільне приладдя купуєте **тільки** у фірм!

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево „ПРЕЦИЗІЯ“, Шайнохи 1 і Рутовського 12. 1477 3—15

ТРИВАЛА ондуляція 4 зол. — На вісім місяців ґарантія К. Штір, Ринок 29, брама Андрійолього. 1361 9—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, шкіркові, проти усування матиці під ґарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 82-100

НАЙНОВІШІ капелюхи мужеські, шапки військові, студентські і цивільні поручає **християнська вирібня ЯН ВІТТМАН, — Львів, Трибунальська 1.** 1479 3—3

АДМІНІСТРАЦІЮ РЕАЛЬНОСТЕЙ у Львові, веде солідно, фаховими силами за малою оплатою, а повною порукою „ТРАНСАКЦІЯ“ Львів, Длуґоша один. 1431 8—10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР СТОМАТОЛЬОГ
Кароль, Густав ШТАПП
б. лікар клініки у Відні
ординує в недугах зубів і ями устної. Робітня Рентґенольоґічна дентистично-технічна.
1254 3—5
Львів, вул. Академічна 26. Тел. 211-21.

Довголітній управитель (спільник) завед. дент. др. Левандовського ординує тепер у вл. заведенні дентистичнім
ул. техн. дент. І. Браневський
Львів, ул. Академічна 18
тел. 287-53 4—5

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ
Примар **Др. УНҐАР**
Електрокардіографічні розсліди серця
Львів, Валова 11. Тел. 296-58
ВЕРНУВСЯ. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE“ 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

Дім дитячої конфекції
„Рай Дитини і Студента“
І. ҐІСС, Львів, пл. Марійська 5
Марійська Ґалерія
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат та для студентів і студенток. Замовлення виконуємо в 24 год.
Ціни низькі конкуренційні. 1—5

Складниця вовни і волічки 1—12
„KA — PE — WU“
Львів, Галицька 11. Тел. 291-66
поручає на зиму найновіші роди у великому виборі по найнижчих цінах.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слово товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.